

girių užveizdos pagelbininku; įsai-
tuli mokytojo teises ir seniaus ke-
lis metus mokytojavęs. Trako
mokyklos mokytojų paskirtas tok-
s užlaikymas metams: pinigais 220
rub., kviečių 5 pud., rugių 62 p.
16 sv., miežių 27 p., 25 sv., avių-
tė 3 p., žirnių 5 pud., bulvėms pa-
sodinti 200 prentų, linams pasėti
150 pr., daržovės 50 pr., 2 kar-
vėms užlaikymas vasarą ir žiemą;
kiaulių ir vištų gali laikyti tiek,
kiek gali išmaitinti; malkų gauna,
kiek tik reikiant.

Pereitą žiemą Trako mokykla
lankė 61 vaikas, bet iki gauti moki-
slo metų vaikščiojo tik 25 moki-
niai. Kadangi mokykloje yra tik

16 suolų ir ant kiekvieno suolo galima tik dviem sėdėti, todėl visi vaikai negalėjo tilpti mokykloje ir buvo paskirstyti į dvi dalis: senesnieji mokiniams prieš piet 4 val., o jaunesnieji po piet 3 valandą. Po vakacijos nuo pradžios Rugsėjo m. pradėjo vaikščioti mokyklon apie 20 vaikų. Dabar yra iš viso mokinių 38. Mokslas tęsiasi kasdien 6 valandas. Visi mokiniai skaitosi pirmo skyriaus; bet vieniems mokant daugiau, kitiems tik ką pradantiems mokytis mažiau, tapo padalyti į 3 grupas. Išguldymas yra atliekamas lietuviškoje kalboje. Tuo tarpu vaikai mokinasi tik lietuviškai skaityti, rašyti ir skaitluoti.

Mokykla užima vieną kambarį, kuris turi pločio 5 metrus, ilgio 9,15 m. ir augšio 2,75 m. Tokiu būdu jame telpa oro 125,7 kub. m. ir ant kiekvieno 32 galinčių tilpti mokykloje mokinių išpuola oro 4 k. metrui. Kaip matome, oro mokykloje yra pakaktinai ir mokyklų higienos prisakymas, kad vienam mokiniui mokykloje išpuiltų oro 2,5 — kub. m. (didesniams mokiniams, mažesniems mažiau), čionai yra išpildyta. Keturi langai vidutinio didumo iš pietų pusės suteikia mokiniams užtektinai šviesos. Užtatai ventiliatorių nei vieno neįtaisyta. Suolai naujausios sistemos, kokių retai kur galima atitikti valdžios mokyklose. Jų ilgis 1,2 m., augštis 0,5 m. Ant vieno suolo gali sėdėti tik du mokiniai. Tarp dviejų eilių suolų yra dar daug tuščios vietos: lengvai galėtų dar tilpti vienas eilę per pusę trumpesnių suolų. Tuokart lengvai tilptų mokykloje 40 mokinių. Padaryta klaida įtaisant suolus vienokio augščio. Suolų augštis turi būti pritaikomas prie vaikų didumo, todėl suolai mokykloje turėtų būti bent trejopo augščio: mažesniems vaikams žemesni, vidutiniams, vidutiniai, didesniems augštesni.

Nuo pradžios ateinančių metų Trako mokykla pasiliks be mokytojo, nes p. Juskevičius, dėlei nesutikimo su p. Komaru, apleidžia Traką ir išeina Kalvarijos „Žiburio“ mokyklon. Turime viltį, kad p. Komaras pasijęs kitą mokytoją, kuris, išgavęs tam tikrą valdžios leidimą, galės ir toliau vartoti pradėtą darbą, platinamas šviesą tarp dvaro darbininkų vaikų.

P. Komaras buvo užmanęs įsteigti dar antrą tokią-pat mokyklą Annapolio folvare. Bet nesant čionai liuso buto, tas užmanymas liko atidėtas ant tolymesnio laiko. Nors Gelgaudiškį yra net dvi valdžios mokyklų (viena valsties, kita evangelikų), bet, gultin Gelgaudiškio folvarkui pačiam valsties krašte, toms mokykloms gali naudotis tik maža valsties dalelė, bet artimesniųjų folvarkų ir kaimų gyventojai. Visiems kitiems valsties gyventojams yra pertoli sūtinėti vaikus Gelgaudiškį ir dėlto Trako mokykla ir užmąnytoji Annapolio mokykla, kaip gulinčios viduryje valsties parankesnes gyventojams. Gelgaudiškyje užtektų vienos mokyklos, nes dabar abi pustūsi (pernai vienoje buvo tik 11 mokinių). Daug naudingiaus būtų vieną jų perkelti kur nors į valsties vidurį, bent Plieniskio arba Šakių folvarkan. Aną met buvo jau bandoma perkelti iš Gelgaudiškio evangelikų mokykla Šakių folvarkan, bet nepasisekė. O galia, nes dviklasinė Šakių mokykla perpildyta ir daugelis norinčių mokyti neturi kur pasidėti.

Reikia čionai dar paminėti, kad perėitą žiemą buvo įrengti Trake ir Gelgaudiškyje vakariniai kursai paaugusiems (dvaro antrininkams ir antrininkams), norintiems pamokti lietuviškai skaityti ir rašyti. P. Juskevičius tokių mokinių turėjęs 6 — 8. Gelgaudiškyje tuome buvo užsiėmę abudu mokytoju už paskirtą p. Komaro užmokesį. Vienas mokino merginas, kitas vyrus. Vieną vakarą užėjau mokyklon ir radau dvidešimt kelias antrininkes (tarp jų 2 apyenes) berašant. Vaikų mokinosi daug mažiau.

J. Saugaitis.
(“V. 2.”)

IS SENAPILS,

Suvalkų gub.

Gruodžio 29 d. tapo padaryta apie 8 kartas, kretė žandarai ir policistai; pas žydus rado kelis svarus parako ir pruskiškos arbatos, pas sionistus-socijalistus atrado bibliotieką — konfiskavo; pas ką rado, tai siunio pinigų, kad apsiimtų išdavinėti, buvo padaryta krata ir bundistų skaityklė; tenai nieko uždrausto nerado. Pirm 3 sąvačių buvo padarę

kratą pas žydą Viktorovą, rado hektografą ir 2 egz. brošūrų socialistų — revolucionierių; buvo jį areštavę, apie 10 dienų palaikė ir paleido; dabar kalba, buk į užsienius pasmuko.

“Senapilės cecilikas”.
(“2.”)

IS ŽURIU GUDELIU,

Paežerių valsč., Vilk. pv. Suvalk. gub. Keliaujant nuo Pilviškių į rytus, šeštame verste, dešinėj pusėj Šešupės, yra kaimas Žiurai. Gudeliai: kaimas nemažas, ukinkai gyvena neblogai, nes pašėsupiais žemė nebloga.

Apšvietimas pas žmonis čion stovi ant vidutinio laipsnio. Laikraščiai pareina čion: “Vil. 2.” 2 egz., “Lietuvos Ukin.” 4 egz., “Vilties” 1 egz., “Žarijos” 2 egz., “Saltinio” 5 egz. Šiame kampelyje jau iš seniaus kai kurie lavinosi ir platino apšvietimą tarp aplinkinių gyventojų: dar prieš iškovojoją mums spaudos 1903 — 4 metuose čion gyveno draugovės, kurios tikslas buvo nors slapta platinti apšvietimą tarp savo brolių skaitant laikraščius ir knygeles ir platinant juos tarp kaimynų.

Prie draugovės prigulėjo apie 12 narių, kuriai jie davė vardą — Spindulys; kiekvienas narys mokėdavo kas mėnuo po 20 k. ir laikydavo mėnesinius susirinkimus (tarp narių buvo kelios ypatos ir iš aplinkinių kaimų).

Iš laikraščių 1904 m. “Spindulys” išsirašė šiuos iš užsienio liet. laikraščius: “Ukininko” 4 egz., “Varpo” 2 egz., “Tėvynės Sargo” 1 egz., “Kryžiaus” 1 egz., “Darb. Bal.” 1 egz., “Draugo” 1 egz. ir iš Amerikos “Vienybė Lietuvių”: taip pat gi turėjo įstatę ir knygyne, susidedantį iš įvairios pakraipos 20 knygų, kurios atsėjo į 10 rub. Knygas ir laikraščius skaitydavo bendrai ir kiekvienas perskaitėsi suintė kitam laikraštį, padėdavo sau numerį, kad kiti matytų keno neskaitytas dar laikraštis ir jiems perskaitę siųstų).

Dr — vė Spindulys išgyvavo ligi mobilizacijos 1904 m. (Suvalkų gub.) laike karės rusų su japonais, bet gresiant mobilizacijai, kai kuriems nariams išėjus užsienin, mūsų Spindulys nustojo spindėti (nors keli nariai dar gavino Spindulį), liko tik knygynėlis, kuris ir ligiol tebėra išmėtytas pas buvusius “spinduliečius”: visas knygas, mano nuomone, reiktų surinkti ir paaugti legaliskam artimiausiam knygynui, kaip tai Šunsky “Žiburio” arba Pilviškių “Šviesos” knygynui.

Negana to. Žiurius Gudelius, rodos neapsiriks, — pirmą kartą buvo įrengtas Suvalkų gub. slapta spektaklis “Amerika Partij”. Tai buvo dar 1901 m. Žmonės kaimiečiai tasyk dar mažiau supratę lietuvišką teatrą ir jo naudą. Spektaklio surengime daug tasyk darbavosi čion garbus stud. L. C. ir K. P., kurie podraug su parinktais iš kaimo jaunimo artistais darbavosi ir ant scenos. Spektaklis tasyk buvo atliktas labai pasekmingai kaip iš lošikų triukų ir 120 ypatų. Po vaidinimo buvo deklamacijos ir šokiai: deklamuavo stud. L. C. “Nemuno Ašaros” ir “Varpo” (Arakso Ašar.) ir K. P. “Nors ir daug yra gražių vietų”; abiejų deklamacijos publikai labai patiko, ypač “Nemuno Ašaros” išspaudė kitam ašaras ant veido, nes tai buvo pirmas atsitikimas pas mus tarp kaimiečių, po kurio tuoj pasipylė toki “slapti spektakliai” apie Senapilę, Sasnavą ir kitur.

Tokių tai būdu čion kilo tasyk tarp žmonių tautiškas susipratimas, kuomet dar daugiausia kaimiečiai apylinkėj saldžiai miegojo legaliskų miegu.

Šiuos kelis žodžius rašydamas noriu nupiešti vietinių kaimiečių tautišką kilimą prieš pat leidimą pas mus spaudos, kol valdžia taip su mirtimu viską lietuvišką persekiojo, bet kaimiečiai jau buvo ant tiek susipratę, kad nežūrint į jokias bauses ir persekiojimą, tautišką susipratimą varė tolyn su pasisekimu, apie ką pas mus šiandien dar mažai pranešama laikraščiuose. Tikiu, kad ne vien tik pas mus įtais metais buvo tveriamos panašios draugovės ir taisomi kaimiečiai ir vietinis klebonas kun. J. Civiškas sumanė perkeisti tą trobą į mokyklą ir pradėjo prikalbinėti kitus ukinkus neparuoti tos trobos. Dauguma sutiko ir keli ukinkai nuėjo pas žemiečių viršininką prašyti, kad atmainytų minėtąjį nutarimą. Žemiečių viršininkas nesutiko atmainyti nutarimo ir pasakė, kad jeigu norį pasilikti tą trobą, tai turį užmokėti kelias rublius daugiau, negu kad buvo nutarę. Ukinkai taip ir padarė. Ir taip dėl savo išskyko nesupratimo turėjo už savo savatę mokėti pinigų. Dabar kaimiečiai įsteigti Onuškėje pradinę mokyklą ir nupirtą trobą perkeisti į mokyklą.

Daironų Motiejus.

IS LIEPOJAUS.

Liepojaus šiomis dienomis . 16 metų mergaitė su savo draugėmis pačių metų nuždė savo šeiminką, pas kurį ji tarnavo, 69 m.

senį. Prie to žvėriško darbo prikėlė ją du vyrai pažadėdami vesti, — tik-tai su ta išlyga, kad ji nužudytų namų savininką S. Bole, ir paimtų ir jo pinigus, ant ko jos ir sutiko. Perskėlė seniui kirviu galvą ir išmė iš spintos 327 rubl. Visos trys suareštuotos. (Iš “V. 2.”)

IS MINSKO.

Minsko gubernatorių nubaudė visus areštuotus susirinkime mokinius po 25 rub. negalintiems užsimokėti, pinigiską baudą pakeitė 10 dienų arešto.

(Iš “V. 2.”)

IS RYGOS.

Rygos politechnikos studentai, kaip praneša latvių laikraščiai, skirstosi pagal tautų maždaug taip: latvių — 450, rusų — 360, vokiečių — 350, lenkų ir lietuvių — 200, žydų — 190, igaučių — 80, armėnų — 25, totorių — 5.

Tarp jų yra studentų, kurie mokinasi jau bent po 10 — 14 metų, 60 žmonių, — nemažai esą ir tokių, kurie jau mokinasi po 15, 16 ir 17 metų; o du studentų esą ir dar užsilikę nuo 1884 metų ir 1885 metų. Visų seniausias Rygos politechnikos studentas turi apie 44 metus, o visų jauniausias iš jų tarpo yra 17 metų.

(Iš “V. 2.”)

I LIETUVOS MOTERIS.

Lietuvių Moterų susivaziavimas tarp kitko nutarė suteikti Dumai, per savo atstovus, reikalavimą su paraisa, kad degtinė būtų praskalinta iš Lietuvos, nes iš jos, tai yra iš girtuoklės, paeina pirmiausia visos nelaimės kaip moterų, taip ir viso mūsų krašto. Pildydamas tą nutarimą, susivaziavimui išrinktas komitetas, išleido tam tikrus plakatus su atsiliepimu į Valstybės Dumą ir išsiuntinėjo juos kiek galėdamas plačiau po visą Lietuvą — surinkimui paraišų. Tačiau, kaip kaip tie plakatai vistiek gali daugumą iš Lietuvos moterų nepasiekti, meldžiame savo paraišus siųsti, nors ir ant atskirų lakštų, tiesiog į dumą arba per redakciją Vilniaus lietuviškų laikračių. Ypatų, kurios apsiuntę surinkti daugiau paraišų, meldžiame prisiųsti savo adresus, kad galėčiau tuoj išsiųsti spaudintus lakštus. Paraišai turi būti pristatyti man sutvėrkymui, ne vėliau kaip lig Sausio 15 d. 1908 m., nes sulgy komiteto susivaziavimo nutarimų Sausio 20 d., turį juos išsiųsti Peterburgan. Visus raštus paliečiančius Lietuvių Moterų sąjungą meldžiame adresuoti man, šiuo adresu: (Vilna — Antokol, Polevoji pereulok, d. Potapjevoi), Lietuvių Moterų sąjungos sekretorė: O. Pleiryte Puidienė.

Reikalavimas į V. D. šiaip skamba: [Valstybės Dumą Lietuvių Moterų reikalavimas.

Degtinė — tai didžiausias moterų skriaudų šaltinis ir svarbiausia priežastis kultūrinio ir ekonominio viso krašto sumenkėjimo. Todėl moterų lietuvių susivaziavimas, buvęs Kaune nutarė reikalauti per savo atstovus Dumoje, kad mūsų krašte degtinės pardavinėjimas būtų visiškai panaikintas. (“V. 2.”)

Reikalavimas į V. D. šiaip skamba:

[Valstybės Dumą Lietuvių Moterų reikalavimas.

Degtinė — tai didžiausias moterų skriaudų šaltinis ir svarbiausia priežastis kultūrinio ir ekonominio viso krašto sumenkėjimo. Todėl moterų lietuvių susivaziavimas, buvęs Kaune nutarė reikalauti per savo atstovus Dumoje, kad mūsų krašte degtinės pardavinėjimas būtų visiškai panaikintas. (“V. 2.”)

MUSŲ MOKYKLOS.

Onuškio miestelio ukinkai per valsties sueigą nutarė parduoti atsargos grūdus ir trobą, kurioje buvo supilti minėtieji grūdai, pinigų gi už parduotus grūdus ir trobą padėti bankan ir reikalui esant, skolinties. Tokį savo nutarimą jie padavė žemiečių viršininkui užtvirtinti; žemiečių viršininkas užtvirtino jų nutarimą.

Paskiaus keli labiausiai susipratę ukinkai ir vietinis klebonas kun. J. Civiškas sumanė perkeisti tą trobą į mokyklą ir pradėjo prikalbinėti kitus ukinkus neparuoti tos trobos. Dauguma sutiko ir keli ukinkai nuėjo pas žemiečių viršininką prašyti, kad atmainytų minėtąjį nutarimą. Žemiečių viršininkas nesutiko atmainyti nutarimo ir pasakė, kad jeigu norį pasilikti tą trobą, tai turį užmokėti kelias rublius daugiau, negu kad buvo nutarę. Ukinkai taip ir padarė. Ir taip dėl savo išskyko nesupratimo turėjo už savo savatę mokėti pinigų. Dabar kaimiečiai įsteigti Onuškėje pradinę mokyklą ir nupirtą trobą perkeisti į mokyklą.

Pagirtinas valstiečių rūpinamasi apšvietimo reikalais!

Tačiau ir čia neapsėjo be tamšybės apastalų. Atsirado keli ukinkai, kurie priešinosi mokyklos steigimui, nes jie nieko naudingo apšvietimui nematė ir patį kvaili budamį prikalbinėja kitus nesutikti statyti mokyklą.

Gėda žiūrėti tamsuoliai toliaus tamsybėje buti!

J. Lapošinskas.

IS AMERIKOS.

GIRIŲ NAIKINIMAS.

Pereituose metuose Amerikos lentų piovokys sunaudojo medžių 53 milijardų kubikų pėdų už \$621151388. Jeigu taip eis toliau, Amerika gali atsirasti be girių, savo reikalams turės medžius gabenti iš kaimyninių kraštų. Girių užveizda garsina, jog dabar jau baltosios eglės ir aržuolai giriose baigia nykti: nuo 1899 metų eglių skaitlius giriose sumažėjo ant 40%, o aržuolų ant 36%. Medžių kainos nuo 1899 metų pakilo ant 49%.

STUDENTŲ STREIKAS.

Bellaire, Oh. Studentai Bethany College susireikavo, 67 studentai apėjo jau kolegiją. Mat kolegijos užveizda relegavo 15 studentų už sužeidinimą paveiklo kolegijos prezidento, tai studentai, užstodami už releguotus, pakėlė straišką.

DARBININKAI NE TINKA I KARIUMENĘ.

New York. 2000 neturinčių darbo darbininkų atsisaukė į rekrutavimo biurus norėdami pastoti kariumenėn, bet iš to skaitliaus tinkamų rado vos 100. kiti buvo per silpni.

NEGERA TVARKA.

Springfield, Ill. Prisakius gubernatorių, specialiską komisiją tirinėję prietikus bepročių namuose Bartonville ir susekė, jog peritose metuose tuose šeto užlaikomuose namuose 4 bepročiai atsišveikino su šia pasaule, o 705 liko siuzeisti, o tame 39 suzeisti sunkiai.

NUSIBANKOTINO BANKAI.

New York. Likosi uždaryti du gana žymūs bankai: Comptrollers of the Currency Ridgley ir Mechanic ir Trades Bank. Pirmutinis bankas turi žmonių depozitų \$2,065,272, antrasis gi net 20 milijonų. Bankai likosi uždaryti, kadangi pritruko pinigų bėgantiems išmokėjimams.

SUTARTIS SU PRANCUZIJA.

Likosi padaryta sutartis tarp užbėžinių Amerikos reikalų ministerio Rooto ir Prancuzijos ambasadoriaus. Amerika, sulgy to sutarimo, numazina ant 20% muitus nuo prancuziškų vynu. Prancuzija gi sulgyna muitus ant Amerikos produktų su muitais ant tokių produktų atgabentų iš kitų kraštų.

NETIKRI ŠIDABRINIAI DOLIARIAI.

Cleveland, Oh. Čia nežinia kas paleido daug netikrų šidabrinų doliarų. Ant jų yra 1901 ir 1904 metai. Doliarai tie padirbti gerai, turi gerą skambėjimą, todėl ne lengva juos nuo tikrų atskirti. Tarp žmonių yra šimtai tų netikrų pinigų.

GAISRAL.

Cleveland, Oh. Išdegė čia įtaisus Plain Dealer Publishing Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 250000 dol.

Rome, N.Y. Sudėgė čia tris didelės krautuvės. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 30000 dol.

Ameriwevs, Ga. Išdegė čia krautuvės Atlantic Compress Co. ir jose 2500 balių medvilnės. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 200000 dol.

Cleveland, Oh. Išdegė čia fruchtų šapos Pennsylvanija geležinkelio. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 750000 dol.

Lockwood, N.Y. Sudėgė čia vasariniai namai sunaš garsaus milijonieriaus Gouldo Kingstone. Nuostolius skaito ant pusės milijono doliarų.

Albert, La. Su visu išdegė turintis 200 gyventojų miestelis Twin Lake. Neišliko čia nė viena trioba.

Ailanthus Grove, Mo. Išdegė visas vidurys šito miesto. Sudėgė 3 didelės krautuvės, viena bažnyčia, didelė kalvė ir daug privatiškų namų.

Marion, Ind. Sudėgė čia “Diamond” stiklo dirbtuvės. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

Indianapolis, Ind. Sudėgė čia krautuvės Henry Coburn & Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito į pusantro milijono doliarų.

Detroit, Mich. Sudėgė čia krautuvės Lekeman Hardware & Implement Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant \$150000.

Kansas City, Kans. Siautė čia gaisras Nelson Morris & Co. skerdyklose, kuris pridirbo nuostolių ant pusės milijono doliarų.

San Louis Obispo, Cal. Žaibas uždegė didelį kerosino rezervuarą Union Oil Co. Port Hartforde. Ugnis užgriebė tris kitus rezervuarus Standard Oil Co. Nuostolius skaito ant 200000 dol.

EXPLOZIJOS.

Philadelphia, Pa. Arsenaluose esančiuose priemiesty Frankford, šrapnelių dalį atsitiko eksplozija, kurios penki darbininkai likosi sužeisti, o tame skaitliuše du sužeisti mirtinai.

Charleston, W. Va. New River anglių kasyklose 30 d. sausio atsitiko dujų eksplozija, kurios 9 darbininkai likosi užmušti. Išviso oloje buvo 25 darbininkai, bet kiti išsigelbėjo. Eksplozija buvo teip smarki, kad vieną darbininką iš olos per skylę išmetė laukan.

NELAIMĖS ANT GELEŽINKELIŲ.

Clinton, Ia. Susumušė čia elektriską karas su skersai važiuojančiu vėžimu, kuriame buvo 3 fermeriai. Visi jie likosi užmušti.

TORNADO.

Wesson, Wis. 31 d. sausio šitoje aplinkinėse siautė smarkus tornado, kuris labai daug nuostolių pridirbo: prazuvo prie to tulas žmonių skaitlius Wessone, kiek žino, 6 ypatos liko užmuštos; Jackson ir Brook Haven žmonių prazuvo daugiau.

IS DARBO LAUKO.

Mobile, Ala. Darbai čia, kaip ir kituose kraštuose, šiūom kartu eina negeriausiai.

Indianapolis, Ind. Suvažio čia kasyklų savininkų ir darbininkų organizacijų delegatai apkalbėti vedimo darbo anglių kasyklose reikalus, kadangi mat balandžio mėnesį baigiasi senieji kontraktai.

Chicago, Ill. Chicagoj yra 75000 darbininkų be darbo, o per tai apie 150000 vaikų ir moterų didelį vargą kenčia.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

TREČIA “AUSROS” DR-STĖS PRELEKCIJA 1908 M.

Nedėlio, 9 d. vasario, 3:30 val. po pietų, Freiheit Turner (mažoji) svetainė, 3417 South Halsted st., atsibus tiečioji “Ausros” draugystės prelekcija 1908 metuose. Tema prelekcijos — Moteris ir jos vieta žmoniųjoje; skaitys — J. Laukis. Įženga ant prelekcijos 10c. ypatai.

Klausimas žingeidus kiekvienam, todėl manome, kad ant šios prelekcijos atsilankys daugiau publikos negu ant pirmųjų.

J. Ilgaudas,
Prel. R. K. Raštinkinas.

IS WAUKEGAN, ILL.

26 d. sausio buvo vestuvės. Už šliubą jaunavedis užmokėjo tiek, kiek buvo vėlių ganytojo reikalau. Duodant šliubą, patarnavo keturi vaikai. Tiems vaikams sumetėme 2 dol. taigi po 50 c. kiekvienam. Bet veselninkams išėjus iš bažnyčios, doros mokytojas atėmė nuo vaikų pinigų, davė jiems tik po nikelį ir liepė eiti namon. Argi jau neužteko to, ką jaunavedys užmokėjo? Bet jis užmokėjo tiek, kiek nuo jo reikalau. Veselninkas.

IS HEIDELBERG, PA.

Darbai čia čia prastai, krizis traukiasi nuo dviejų mėnesių ir per tiek laiko traukiasi bedarbė. Daugelis darbininkų, kurie pirma gyre kapitalistus, dabar pradeda juos peikti, kadangi jų darbus geriau suprato. Kol darbai ėjo, tai daugelis darbininkų niekino unijas, manė, kad unijos ir kitokios darbininkų organizacijos visai nereikalingos.

Cianyksių lietuvių supratimas stovi žemai. Laikraščius mažai kas skaito, nė šventosios “Žvaigždės” čia nematyti. Labiausiai cianyksiems lietuviams rupi gėrimai ir kitoki negražus pasielgimai. Gyvena jie paskendę prietruose. Filipas iš Kanapių.

IS DUNNING, ARK.

Yra čia kiek lietuvių, jie laikosi vokiečių katalikų bažnyčios.

Neseniai čia buvo lietuviškos krikštynos, ant kurių susirinko karšti katalikai pasilinksinti, na, ir žinoma, linksminosi saviškai. Ir kunigui sudėjo, matyt iš džiaugsmo net 700 dol.

Cianyksiuose anglių kasyklose pradėjo dirbti tik po dvi dieni savaitėj.

IS SCHENECTADY, N. Y.

Su naujais metais ir cianyksičiai lietuviai pradėjo smarkiau veikti.

Pirmiausiai likosi parengtas sandraugų su Kliubu Apšvietos Lietuva balius naudai rengiamo čia Tautiško Lietuviško Namo. Balius pasisekė kuo geriausiai netik materialiskai, bet ir moraliskai. Iki šiol cianyksičiai lietuviai nedrįso čia kelti nė jokio balius be prisidėjimo Amsterdamo lietuvių, buvo uždėta net bausmė po 45 c. Kadangi ne visi galėjo visada važinėti, tai daugelis pasitraukė iš draugysčių. Bet visgi, jeigu tuli ir pasitraukė, tai užtai baliui laimėjome tulį skaitlių amerikų, lenkų ir sulenkėjusių lietuvių. Nors moterims įženga buvo dykai, bet iš balius laimėta 75 dol.

Pirmą šių metų nedėdienį buvo mitingas šv. Kazimiero draugystės. Iš apyskaitos pasirodė, jog draugovės izde yra 1100 dol., o narių ji turi apie 50. Vėliau atsibuvo posėdis Apšvietos Kliubo Lietuva. Iš apyskaitos, su balius pelnu. Kliubo izde yra 184 doliarai. \$100 paskirta įrengimui Tautiško Namo, o 80 dol. išdirbimui charterio ir išleidimui konstitucijos. Narių kliubo tuom tarpu buvo apie 40, nes daugelis dar nesugrįžo (iš kur? Red.). Liepos mėnesį Kliubo sueigų ruimas liko uždarytas, todėl susirinkimai buvo laikomi karčiamuose, sanariu nemokėjo mėnesinių. Spaliu mėnesį pradėjo sueigas atlikinėti ir mokėti mokesčius. Iš Kliubo narių susitvėrė draugovė steigti Tautišką Namą. Dabar Kliubas gyvuoja ir darbuojasi draugijos laibui. Dabar narių turi apie 70.

17 d. pereito mėnesio buvo posėdis Tautiško Namo draugovės, bet nieko galutinai neapsivartė: vieni išsikabinėjo “blogais laikais”, vėlio klausymą Namo atidėti, kiti manė, kad toks Namas ypač reikalingas bloguose laikuose, nes neturėdami darbo, bent turėtume savo pastogę, tokiuose laikuose galima pigiau nupirkti, o kitaip ir be Namo pinigų išbarstysime, samdydami ruimus sueigos ir baliams. Paskutinė nuomonė persivėrė. Todėl likosi išrinktas komitetas. Dabar Tautiško Namo izdas susideda: Kliubas Apšvietos Lietuva duoda 100 dol., Labdarin-goji draugovė įkurimo prieglauda Namo 200 dol. žymesniejie steigėjai po šimtą, arba drauge 700 dol. susirašė ant akcijų (po 10 doliarų akcija) 200; draugovės Šv. Kazimiero pažadėjo 100 dol. Taigi iš viso 1300 dol. Bet ant sykio gali turėti tik 900 dol.

Todėl sandraugai mano, kad dabar geriausiai būtų pirkti jeib kokią namą su dideliu lotu ir namą pataisyti. Susirinkus pinigų daugiau, parduodant akcijas, galima bus “tikrą halę pastatyti”. Komitetui pavesta pajieškoti atsakančią vietą ir parupinti charterį. Labdarin-goji draugovė įsteigimo Tautiško Namo pavedė tam reikalui 200 dol., kol tas dalykas ne atstos pats ant tvirtesnių pamatų. Ji rinks teipgi aukas; steigs labdarin-gos komitetas įsteigimui prieglauda dos mūsų našlaičiams, išstremtiems ir sužeistiems. Tuomtarpinis komitetas susideda iš sekančių ypatų: D. Redeklio — pirmininko, K. Ciepalavičiaus — jo užvaudojo, Jono Lutiko — izdininko; J. P. Eidimo ir A. Gudrinsko — rašū-

ninkų; Ed. Federavičiaus, Step. Šimkaus, Ig. Strumikos — globėjų (ar kasos? Red.).

Tą vakarą (kokį? Red.) atsibuvo susirinkimas tam pačiam rumė. Pakalbinus Eidimui, broliui ir seserys sumetė aukų \$3.56. Aukavusiems istariame širdingą ačiū. Kaip paprastai pas mus daroma, išprašymui palaimos, 22 dieną vasario likosi užpir

— Neuzilgio aš manau įnešti į dūmą apsvaistymui labai svarbi visai valstybei projekta. Manau patarti, kad dūmoje kiekvienam atstovui pastatyti po minkštą lovą, atstovai galės miegoti ir sapne klausytis, kaip ant tribunolo policistas su šnipo gincijasi apie konstituciją, pamatinius įstatymus ir pavaldinio teises. Nuo tų oratorių atstovai daug galės pasimokinti! Manau, kad tas mano projektas bus priimtas, nuo jo priguli visa Rosijos laimė.

Genijališkas projektas! Kokie gudrus trečios dūmos vyrai! Tai ne kiekviena Bebeliai ir francūzų Zoresai!

Dabar dar keli žodžiai apie garšųjį atstovą Smidta. Velniai žino, kam jis užsimanė perkeisti savo vardą ir pravarde, benamano vėl ką nors parduoti. Jis geras vertelga! Jis vaikščioja po ministerijas ir maldauja:

— Gerbemieji, šuteikite savo ištikimam pavaldiniui vieną malonę, permaitinkite mano pavarde. Aš su senąja pavarde per daug pagarsėjau, aš garbės nenoriu ir netroškau, dabar ir šunes ant manęs loja — Smidt, Smidt eina!

Maldauja vargšas, tik jo balso niekas neklauso, nesutinka duoti jam kitą pavarde.

Tavo grafas Kuku.

YPATISKI ATSLIEPIMAI REIKALAVIMAS.

Mės, nariai štos kuopos L. S. S. New Britaine, Conn., reikalaujame nuo Dr. Jono Šliupo, kad atšauktų apšmeižimą ir panaktytų jo išleistą knygutę: "Lietuviai! ar gerai keliais žengiam priekiu?" Kurioje yra aiškūs apšmeižimai minėtos kuopos narių. Tą rodo "N. B-o" kas reikią: "New Britaine. Teipgi prakalbos laikytos Pensylvanijoje 1907 metais. Grynu žodžiu iššaukė "paleistuvais", "buliais" ir tt. Mės turime daug liudininkų, kad jis teip kalbėjo į publiką savo prakalbose, ir kitais būdais žodžiais apšmeižė ne tik mūsų kuopą, bet ir visą sąjungą.

Ponas daktare! dėl kokios neapykantos teip bauriai apšmeižė mus? Rašėme tau laišką, reikalaujanti atšaukimo, bet tylejai, taigi atsiliepiame per laikraštį. Atsauk tą baisią apmądą per visus laikraščius kaip Amerikoj teip ir Lietuvoj! Panaikink minėtą knygą, jei to neįsipildysi, teisme pajieškosime teisybės!

To reikalaujame, mės nariai 5 kuopos Lietuvių Soc Sąjungos.

Apie vertę išleisto knygos ir jos negerumais laikraščiai apreiškia skaitytojams atsakančioms kritikoms. Protestai laikraščiuose prieš seniai išleistą knygą tai visai naujas, niekur neavartojamas kritikos budas. Laikraštis kovos su ypatoms neveda, jų negina, nė ne niekina. Jeigu reikėtų prieš kiekvieną ne gerą knygą protestus talpinti, tai galima būtų pilnus laikraščius vienu protestu pripildyti, ypač, jeigu reikėtų, kaip šitame atsitikime, protestus talpinti prieš seniai išėjusius raštus. Protestuoti prieš prakalbas geriausiai ant vietos laike pačių prakalbų, o ne po kelių mėnesių.

Ypatų reikalus apginti, arba jas už ką nors bausti yra tesmai, o ne laikraščiai. Į teismus todėl, o ne į laikraščius privalo kreiptis kokių nors būdu užgauti. Laikraščiai tuose atsitikimuose nieko negali pagalbėti.

Red.

NEŠIULYK KITIEMS URĖDO!

Šiame laike bedarbės, ne vienas nežino kas daryti. Ir aš, nesykį pamislijau, kaip neteksiu darbo, kuom užsiimsiu. Imu į rankas No. 2 "Lietuvos" ir rašau. Jog aš apšauktas Naujok "kunigų advokatu". Labai nušėbau! kadangi aš neaugstos mokslo vyras, o ant tokio urėdo paskirtas.

Nuosirdžiai meldžiu Naujoką nepamiršti sau pasiskirti kokį nors urėdą. Nepavidžiui pautis su kunigais, jei nori gali ir su vyskupais, bet manęs meldžiu neužkabinti.

Antanutis.

Iš tų tokių ginčų niekam nėra naudos, jie be reikalo tik vietą užima. Jeigu kas užgavo, reikia vien parodyti kame neteisėybė. Tai būtų kur kas geriau, negu pamokinimai ar draudimai.

Red.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

nišką įstatymą, bet taipgi *ipso facto* sątaika *inter Dissidentes de religione*, kurią prisiėmė, netaikant, nemazai pakūstintų, ir kitas sektas, kaip mums rodosi, pagamintų; tam visam užbėgdami, raginame Tavo tikrybę, idant Tavo tikrybė *et pro officio suo pacifico et honore senatorio* teiktumėsi žiūrėti, kad nieko naujo tame dalyke ten niekas nepradėtų ir į mūsų akis neatneštų, ir ten naujos eretikiškos kolegijos priešingai respublikos sutikimui neseigtų. Ko ir mės *intuitu nostro* apkęsti negalėtume, idant tame ant tokios klaidos galybė Tavo tikrybei duotumėme. Rašėme apie tai pas Jo myliąta poną Vilniaus vaivada, idant butinai taiti draustų ir persergetų, kurios gromatos kopiją Tavo tikrybei siunčijame drauge su taja gromata, duodami tai ant valios Tavo tikrybės idant jam aną Tavo tikrybės atiduotum, jeigu to reikėtų. O kas paskui to delei atsitiktų, reikalaujame nuo Tavo tikrybės visame turėti žinią, norint visame kame mūsų pareigai patenkinti. Taigi Tavo tikrybei sveikatos nuo pono Dievo prašome ir šventomis maldoms visus interesus mūsų karalystės pavedame.

Tuomi tarpu jezuitai, vienydami Lietuvoje rytinę bažnyčią su vakarine, stumdami lankan disuniją iš respublikos, nesudėdžio ginklų prieš kitviterius. Mokyklos jų, į kurias Lietuvoje dissidentai ir disunitai savus vaikus siuntinėjo (*), misijos to zokono po visas pakampes Lietuvos, Baltarusijos ir Žemaitijos, besidauginančios kolegijos; pastangos karaliaus kurs viską darė, ką galėjo; suretino labai eiles lenkiškų ir lietuviškų dissidentų. Lietuvoje žymesnieji namai be Radivilų Biržiškos linijos, Naruševičių, kunigaikščių Prunskių, Zenavyčių, Abromavičių ir keletos kitų, visi perėjo baigianties XVI-tam šimtmečiui į sterbles katalikų bažnyčios; o menkesnieji kalvyniški namai kruvomis kasdien pereinėdavo į katalikiškus, jau tai išvengimui persekiojimų, jau tai dėl landumo jezuitų. Vie-nus jie tuokdino su paveldėtojomis turtingų katalikų namų, kur jau moterių pašnabdos užbaigdavo jų pradėtą darbą; kitiems siūlė starastystas, karališkus dvarus, myliąta karaliaus ir senatoriškus krėslus, kuriuos įgyti galės, jei tik pames eretikystę; kitų tikėjimą silpnino bėglumu dialektikos ir iškaltos; kitus vėl juokingu apsaipymu apeigų jų išpažinimo ir kunigų (*), ir galiaus Dievas-žin kokiąs būdais į katalikiškus vertė (*).

Visgi dar liko pažymus skaitlius uolių šalininkų protestantizmo Lenkijoje ir Lietuvoje, kurie, matydami puolimą reformacijos respublikoje, rįžosi užbėgti tam pasekmingai atnaujinimu Sandomieriaus konsenso, ir suvienytomis spėkomis atkarti viešpataujantį tikėjimą ir jezuitus. Tad, surinkę kalvyniškią ir čechišką brolią iš Lenkijos ir Lietuvos Krokavos seiman vasaryje 1595 m., nutarė, sušaukti tam mierii generaliską synodą į Torunių ant 25 dienos rugpjūčio 1595 m., kur užkvietė visus savo bendratikius, taipgi kunigaikštį Konstantą Ostrogskį, vadovą disunitų, prašydami Kristupo Radivilo, Abromavičiaus ir kitų susinėti tame reikale su disunitais ir lietuviškais liuteriškais. Atsisaikimas sušaukiantis tą synodą, slėpė tikrąjį mierį reikalų pataisymo apsilpnintos susirinkimuose tvarkos ir disciplinos (grasos).

Gavę tokį atsisaukimą, dissidentai visur Lenkijoje ir Lietuvoje laikė provinciališkus synodus, jau tai sutarti, ką gvildens generaliskame Toruniaus synode, jau tai surinkti vietinius skundus ant skriaudų nuo jezuitų nukentėtų, jau tai susinėkti kalvyniškiems su liuteriškais, jau tai išrinkti delegatus į generaliską synodą. Lietuvos kalvyniški laikė tokį provincialiską synodą Vilniuje 1595 m. Susirinko daugybė kunigų ir svietiškių ypatų helvetiško išpažinimo; atkako ir deputatai nuo lietuviškų liuteriškų, tyčia užprašyti. Buvo šnekėta apie socinijonus, kurių mokslas apie šv. Trejybę įsimerkė į Vilniaus surinkimą, ir liepta ministeriams apie šv. trejybę mokinti pagal dogmas helveiškos bažnyčios, po bausme pavarymo iš surinkimo. Satarauta apie suvienijimą lietuviškų liuteriškų ir kalvyniškių, ir kaip pamasinti pirmuosius, kad pasiūtų pasiuntinius į generaliską synodą Toruniuje; bet tokie pasiuntiniai ten nuo liuteriškų nenaukavo.

Užtai nuo lietuviškos ir rusiškos šlėktos disunitų ir nuo kunigaikščio Ostrogskio atkako pasiuntiniai į Torunių. Didesniais skaitliu suvažiavo pasiuntiniai nuo lietuviškų kalvyniškių. Tarp kitų iš dvasiškių: Andrius Chrzastovskis, Vilniaus ministeris, Jok. Popovskis, Fil. Bochvičius, Baltarusijos senioras, Jonas Lucinius, Chleba-ve ministeris, senioras Užvilijiskio distrikto, St. Minvydas, ministeris Upitoje, Vait. Ploskovskis, ministeris Vyžnuose, Mik. Trzeckinskis, senioras bažnyčių Pagiriuose. Iš svietiškių: Jonas Abromavičius, Smolensko vaivada, jo sunus Jėronimas Abromavičius, St. Skorulskis, Jonas Bokiejus Zanislavskis ir Raf. Sočycius Zbirovski, miesto Lidos notaras.

Pirmame posėdyje tapo skaitytos gromatos nuo ypatų ir surinkimų helvetiškų Lietuvoje. Pirmiausiai nuo Vilniaus surinkimo, kurs, sakos, pasiuntęs kaip delegatus "su atsakančiu įgaliojimu" (kn. Fil. Bochvičius, kn. Jok. Popovskis, kn. And. Chrzastovskis, kn. Mot. Bankovskis, kn. J. Lucenij, kn. Jurgis Plotkovskis ir kn. Stan. Minvydas); potam nuo Kristupo Zenavyčiaus, vaivados Liet. Brascių, kurs per p. Skorulskį teisinasi negalėjęs į synodą pributi dėlto, kad savo šalį turįs gromatą Polocko vaivados Nik. Manvydo Dorogostaiskio, kurs ligos dėlei atkakti negalėjo. Potam gromatą skaitė Trakų kašteliono, Alek. kunigaikščio Prunskio, kurs nuo savęs, sirgdamas, įgaliojo kn. Kristupą, Liublino ministerį. Potam tapo skaityta instrukcija Konstantino kunigaikščio Ostrogskio, duota įgaliotiniui Kasparui Luškovskui. Po tam ėmė satarauties apie artėsnį susirimą Kalvyniškių su Liuteriškais su pagalba Sandomieriaus konsenso, prieš kurį pakilęs buvo Povilas Gericius, liut. ministeris iš Poznaniaus, su kuriuomi Popovskis, helvetiškas pamokslininkas Vilniuje, smagiai ėmėsi. Popovskis parėmė kiti kunigai iš Lietuvos, kurie su uolumu stoji už konsensą, kurį liuteriškiai stengėsi sutraukti, nors atzagariai, savo reikalams.

Pasekančiame synodo posėdyje Fr. Jezierskis, senioras mažlenkiškų surinkimų, apkaltino Vilnišką bažnyčią, kam ji mokinamą apie šv. Trejybę paduoda į abejonę. Popovskis atsiliepė, kad atsitraukus Čechavičiumi ir Budriui, o ypačiai po šių (1595) metų synodų, taip nėra, ir tegul generaliską synodą persergeti seniorus, jog ištums iš draugijos tikinčiųjų ir nepripažins broliais, jeigu ministe-

riai nesilaikys dogmų, o arianizmas Vilniuje dingsias. Toki artikulų Toruniaus synodas patalpino į kanoną. Jonas Abromavičius, Minsko vaivada, parėmė įnešimą Popovskio ir prašė synodo, kad Vilniaus surinkimui gromatą papieštų, paraginamas laikytiesi vienybėje su lenkiškomis bažnyčiomis išpažinime šv. trejybės; ir kalbėdamas atsigrežė į Raf. Zbirovskį, Lidos miesto raštininką, tegul ar pripažįsta esąs tiesatikiu, ar tegul atsitraukia nuo synoduojančių. Zbirovskis teisinosi, tikis į Dievą tėvą, sunų ir dvasią šv., tik nedrįstąs vartoti išsitarimą *Trejybė šv.* Tad syfiodas ministeriams įsakė pamoksluose tankiai vartoti trejybę šv., o kitaip taps suspenduoti ir ekskomunikuoti netik į jį, bet ir dvarponiai, kurie neleis ministeriams vartoti išsireikšimą "trejybė šv."

Ketvirtame synodo posėdyje, tarp kitko Brzezinskis priminė apie priespaudas, kenciamas dissidentų nuo katalikų. Nadzejavojų starasta (Stan. Orzeliskis) privedė pavezdą tokios priespaudos Lietuvoje. Čizas, Vilniaus pasiuntinys ir karališkos kambarninkas, viename posėdyje pasiuntinių trobėsio pavadino katalikų komuniją — aploktu; ir štai Zygmantas III, pasisaukęs jį, smagiai subarė, o Krokavos vyskupas priverė jį atsaukti, kad jam tas žodis iš lupų sprustelėjęs nē nenorint įzeisti viespataujancią religiją. Skudėsi evangelikai ant smugių, kenciamų nuo katalikų, kad ant surinkimų, namų evangelikų, šturmai būvę ir esą daromi Krokavoje, Poznaniuje ir Vilniuje, kad grabų, numirėlių nepraileidžia, kaip va p. Bonarą iš grabo iškasė, taipgi p. Gočylinskiene, kurios lavoną basliu perbedė; ant kelių sulaiko, kaip atsitiko kunigui Baltrui Kruziui, o Poznaniuje vos šviežiai surinkimą apgrobė. Jezuitai po kaimus kurstė ir kursto pavaldinius, tarnus prieš evangeliškius ponus, kad užmušintų žadėdami tarnams laisvę, lobius, net pačias užmuštųjų ponų ir daug kitokių skriaudų. — Abromavičius, Minsko vaivada, velyjo į visus seimelius siųsti pasiuntinius su skundu ant neteisumo, jeibų ir persekiojimų dėl tuly atsibastėlių (jezuitų); pasiuntinius siųsti pas karalių jis nevelijo, idant nesužadinti kokio neišsistikėjimo, bet už tai tegul pasiuntiniai seimuose prašo karaliaus, užlaikyti tiesas ir laisves dissidentų, kaip prisiėkęs yra paktuose konventuose. Tą įnešimą parėmė Lučkovskis, pasiuntinys nuo Konstant. kunigaikščio Ostrogskio. Skorulskis gi, pasiuntinys Zenavyčiaus, Brascių vaivados, kalbino nesiešti pasiuntinių pas karalių, bet patarė įieškoti pagalbos svetur, beje pakviesti Kurso kunigaikštį, miestus Prusų ir Vidzemo, į saderimą prieš katalikų tikėjimą. Dissidentai tos patarmės nepagyrė.

Ant 5-tos sesijos pasibaigė Toruniaus synodas. Tarp kitko, įstatė ten generališkus seniorus, žmones turtingus ir tautoje įtekmingus, prie kurių dvasiški superintendentai savo skriaudose turi šauktiesi pagalbos ir globos prieš katalikus. Lietuvoje tokiais generališkais seniorais paskyrė Kristupą Radivilą, d. liet. hetmaną, Vilniaus vaivada, ir Dorogostaiskį, pataurintį d. kunigaikštystės Lietuvos. Čion parėngė 10 egzempliorių universalų į lietuviškas bažnyčias, kurių su parašais ir pečvietėmis synoduojančiųjų, pasiuntė į Lietuvą.

Iš to synodo dissidentai išsiuntinėjo gromatas, legacijas ir atsisaukimus prie įvairių ypatų. Gromatą karaliui pasiuntė per Stan. Gostomskį, Ravos vaivada, ir And. Leščynskį, vaivada Kujaviškų Brascių, prašydami "maloningos pagalbos, kurią mums Jūsų Karališkoji Didybė, kaip vierniems ir prispaustiems pavaldiniams, savo šėlėte, ir nurodydami ant augščiaus minėtųjų persekiojimų nuo atsibastėlių iš svetur (jezuitų). Taipgi surašė instrukcijas pasiuntiniams į seimelius, idant stengtųsi "užbėgti platinimuisi ispaniskų praktikų" ir šalį atvestų "et ad amicum et pacatum statum". Nepraileido synodas nė Jono Zamoiskio, d. lenk. hetmano ir kanclerio, buvusio jų bendratikiu, neprielankaus jezuitams, kurie jo patarmes prie dvaro į niekus vertė; jam skundą savo pasiuntė per Kristupą Rejų iš Naglovicų, stalininką Liublino žemės, ir Martiną Bronieviskį. Vilniaus vaivada Kristupui Radivilui rašydami, išaria gailėstį, kam jis "kaipo mylėtojas Dievo garbės", pats neatvyko.

Kad dabar dissidentai, vienydami savo spēkas, norėjo sudrutėti, kad išleisdami po Toruniaus synodo knygas (1597 m. Vilniuje perspaudino Postillę Gregoro iš Zarnovcų ir k.) drutino savo tikėjimą ar atmušinėjo užmėtinėjimus savo priesgynų (pvd. išleisdami katechizmą 1598 m.); kada savo surinkimus valė nuo arianizmo, kada raštiniską karę vedė tai su jezuitais, tai su socinijonais, ypač Lietuvoje per Volanę, Chrzastovskį ir k.; katalikai uždavė jiems skaudų smugį susivienydami Brasciuose su žymia dalimi pravoslavų Lietuvoje ir pašoninėse provincijose. Kita nemažesnė dalis, piktą ant unijos, įieskojo slapta prieš ją atsispyrimo Maskvoje ir keldino kazokus ginti pravoslaviją. Sukilo jie po vada Nalevaikos ir Lobodos prieš respubliką ir rusišką žemės pustijo ugnia ir kardu. Pasiūtus prieš maistininkus garsus hetmanas Žolkievskis (1596) apsiuntė juos pas Lubniansus ir priverė pasiduoti su visu abazu. Ūrsus nubaudimas Nalevaikos išgaždino kazokus ir parodė, kad dar neatėjo laikas su ginklu rankoje remties prieš Liachus ir ginti pravoslaviją ugnimi ir kardu. Apisagavė tose viltys, disunitai, po vada K. Ostrogskio, rįžosi suvienyti savo spēkas su dissidentais. Tokio susivienijimo troško ir patys dissidentai, nes tulose bent vadijose jie tokiu būdu galėjo turėti skaičių persvarą ant katalikų. Todėl Toruniuje ant synodo jie meiliai priėmė pasiuntinį kunigaikščio Ostrogskio ir patys pasiuntė pasiuntinius pas jį—Firlejų, Radomiaus kaštelioną, Nikolaj Ostrogą ir Adomą Garaiskį, susitarti apie tą susivienijimą su kunigaikščiu Ostrogskiu. Be to, Kristupas kunigaikštis Radivilas, Vilniaus vaivada, ir And. Leščynskis, Brascių vaivada, tą galimą kalbino ant jų pusės, ir tame reikale įvyko sutartis tokia: Kyjevos vaivada, taipgi Brascių vaivada, Radomiaus ponas (Firlejus) atvyks 9 d. gegužio į Vilnij. Ten Vilniaus vaivada, be truksmo, sušauks keletą evangeliškų ministerių, o Kyjevos vaivada atsiveis iš Volynijos mokytus popus, mokančius graikiškai. Taip pat taps sutraukti karštesni evangeliški senatoriai ir šlėktos. Po sutarties, kokia jų tarpe įvyks, taps sušauktas Maž lenkijoje prieš busiantįjį seimą synodas, kur suvažiavę delegatai pravoslavų ir evangelikų užmanytas sutartis įvykdys; čion atkakti turės pasiuntiniai taipgi nuo Prusijos ir Vidzemo miestų. Ten tad, tarp kitko, nutars apie generaliską mokyklą, kolekts ju nauda, apie aspergėimą savo atvangumo ir užbėgimą angarijomis, kurias prisiėina kentėti nuo kunigų ir tribunoliškų teistojų. Pasiųs pasiuntinius pas karalių ir į seimą. Surašys skundus į seimelius ir protestuos prieš dekretus, priešingus konfederacijai, ir prieš ekzekuciją tų dekretų prieš teismiškas starastystes.

Savo projektais apjakę, dissidentai Lietuvos ir Lenkijos neįžiūrėjo jokių kliūčių susivienijimui su disunitais net iš religijos pusės (*). Išdirbę projektus susivienijimui, įteikė Vilniaus vaivada Kristupui Radivilui ir galvai disunitų kunigaikščiui K. Ostrogskui.

Galiaus geidziamasai susivaziavimas dissidentų su disunitais įvyko Vilniuje 15 d. gegužio 1599 m. Iš Lenkijos ir Lietuvos suvažiavo daug dissidentų, kiltensieji buvo: Nik. Kristupas Radivilas, vaivada Vilniaus; And. Leščynskis, kujaviškų Brascių vaivada; Jonas Abromavičius, Smolensko vaivada; Jurgis Radivilas, maršalkas agituojamo tuomet tribunolo d. k. Lietuvos; Zenavyčius, liet. Brascių vaivada; Nikolajus Zenavyčius, Asmenės pakamarinis; iš dissidentų kunigų: Simas T. Turnovskis, senioras čechiškų brolių Didlenkijos; Gregoras iš Zarnovco; Mart. Janickis, žentas jo ir Mart. Gracyanas, vėliaus senioras čechiškų brolių Didlenkijoje; Dan. Mikolajevskis, senioras helv. surinkimų Kujavuose; Eragmas Gličneris, senioras liuteriškų surinkimų Didlenkijoje. Iš pusės disunitų: Konst. kunigaikštis Ostrogskis, Jurgis Sanguška, Lukas Belgrado metropolita, Izaokas Dubno igumenas ir Gedeokas Dubno archidiaconas. Balabanas Lvovo, ir Kopys-tenskis Peremyšliaus, vladkyos, nors Ostrogskio užprašyti, nežinia kodėl, neatkako. Lietuvos liuteriškais tame susivaziavime atstovavo Talvošius, ir Andrius lenkiskas pamokslininkas, iš Vilniaus.

Tačiau vieninteliu vaisiumi to susivaziavimo buvo susivienijimas disunitų, ar, geriaus sakant, Konst. kunigaikščio Ostrogskio ir prilankios jam šlėktos, su dissidentais. Apie religiską susiartinimą nenorėjo girdėti graikiški popai, o juk ir nesuprastina yra, kaip mūsų dissidentai galėjo lukėti susivienijimo iš religijos pusės su rytine cerkve. Susivienijimas galėjo įvykti vos politiškas, ir tai neužtektinas anuose laikuose, ir jis įgyjo tik tulą svarbumą gadynėje Stanislovo Augusto, kada parėmė užrubežinės viespatystės savų ginklų *).

Kada disunitai ir dissidentai džiaugėsi iš tokio susiderinimo prieš bendrą priešą, Vilniaus jezuitai užsimanė išnaudoti tokį suplankimą kitviterių ir pareiti su jais į mūšį. Buvo tuomet Vilniuje garsus socinijonų patremėjas, jezuitas Martinas Smigleckis, pašauktas theologas, logikas *) ir dialektikas, kuris 1594 m. Novogrodke su socinijonų ministeriu Lucinumi atlaikė disputus. Jezuitai tikėjosi, kad viesame dispute jis ant sykio sugriaus šventynę Belialio. Dissidentai apie susiėmimą visai nemanė, ir Abromavičius, Smolensko vaivada, velyjo ten esantiems dissidentų kunigams vengti susitikimą su jezuitais. Bet jezuitai per Joną Pašą, Vilniaus Cyvonį, išaukė dissidentus ant disputų. Tai-gi prisiėjo, noroms-nenoroms, į disputus įsileisti. Tos imtynės įvyko Vilniaus vaivados pilyje; buvo 6 vaivados ir daug kitų ponų, o visokių žmonių apie 4000. Senioras čechiškų brolių Didlenkijoje S. T. Turnovskis paskyrė disputavimui: kun. Danielių Mikolajevskį, kn. Martiną Janicijų ir kun. Mart. Gracianą. Imtynės truko 6 valandas, ir klausimas ėjosi apie pirmystę ir valdžią Romos vyskupo. Tą disputaciją aprašė iš dissidentų — Gracianas ir M. Janicius; iš pusės katalikų Povilas Valavičius ir Martinas M. Zagielis. Žinoma, disputas tegalėjo dissidentams išeiti tik ant bėdies, nes jezuitai turėjo daugiaus organų, negu jų priešgynos, skelbimui po visą šalį savos nelaimėtos pergalės...

Galiaus, 4 d. birželio, pas kujaviškų Brascių vaivada susirinko iš evangelikų — Jurgis Radivilas ir p. Volanas, o iš liet. liuteriškų — kn. Andrius, lenkiskas pamokslininkas Vilniaus surinkimo, ir p. Talvošius sąnarys to surinkimo. Ten augsburgiškis ragino, kad laikytųsi ir pildytų sutartis Sandomieriskio konsenso, ką anie ir prižadėjo. — Potam jau šnariai susivaziavo Vilniuje išsiskirstė į savas buveines, evangelikų kunigus palydėjo kariūmenė Jurgio Radivilo, tribunoliško maršalko, idant jezuitų mokintiniai ir gauja skriaudos ir išniekinimo nepadarytų.

Taip pasibaigė 16-tas šimtmetis dissidentams, kurie, jezuitų koneveikiami, dar save silpnino savitarpiniais vaidais. Židiniu tų nesutikimų buvo Vilniaus surinkimas. Kaltino ypačiai Popovskį ir Danielių, kad jie išjuokė ministerius, surinkimą vadina urvu netvarkos, iš mokyklos atitraukia vaikus ir atiduoda jezuitams, nuo jezuitų ima algas; su jais ir kn. Chrzastovskis broliuojasi. Kaip tie nesutikimai pasibaigė, nežinia; turbūt artimiausias lietuvių synodas pabarė kaltininkus. Juk vienybė dissidentams tuom buvo reikalingesnė, kad 17-tas amžius jiems prasidėjo nepasekmingai. Jezuitai kassyk labiaus savo mokyklą po Lietuvą platino (1610 m. Orsoje kolegiją įsteigė Zygmantas III, taip-pat Vytesbeje, Smolenske Alek. Gasievskis 1610 m., Kraziuose Jonas Karolis Chodkevycius 1616 m.), Novogrodke Golovnia, liet. Brasciuose Levas Sapieha, Pinske Albertas Stan. Radivilas ir tt.), raštu *) ir darbi dissidentus koneveikė, gaujas prie savęs patraukdamie gyklomis *). Unija rytinės bažnyčios su vakarine 19-tam dien ėjo drutyn, platin, ypačiai atėmus Vilniuje nuo disunitų klostorių šv. Trejybės, ir Vainai, Vilniaus vyskupui įsteigus kolegiją klerikams rytinės bažnyčios. Lietuvišk senatoriai evangelikai, paramčiai savos religijos, geso vienas po kito, palikdami vietas katalikams, draugams jezuitų, kuritis Zygmantas III kėlė į augstesnius urėdus. Taip 1603 m. mirė Kristupas Radivilas, d. liet. hetmanas, Vilniaus vaivada. Abudu urėdu po jo pateko dabar uoliems katalikams: Vilniaus vaivadija — Kristupui Radivilui Si-ratėlei, o hetmanystė — Jonui Karoliui Chodkevyciui. Veikia potam į kapus nuėjo Mikalojus Naruševycius, Žemaitijos kaštelionas, ir Jonas Abromavičius, Smolensko vaivada, o 1615 m. Kristupas Zenavyčius, liet. Brascių vaivada. Prieš juos numiręs buvo Aleksandras kunigaikštis Prunskis, Trakų kaštelionas (+1595m.) ir Nikolajus Dorogostaiskis, Polocko vaivada (+1597m.). Iš tarp mokslininkų, kurie įstengė atlaikyti jezuitus, kaip Volanas, Laisickis *), Sudrovskis ir k. išmirinėjo, nepalikdami po savęs lygiai mokyktų ir uolių įpėdinių.

Jezuitai iktuom laik dar buvo savo šėlime sulaikomi evangeliškų magnatų, ypač Kristupo Radivilo, kurs siuntimus jų mokintinių galėjo nubausiti, užleizdamas ant jų lygiai išdykusią priedvarinę miliciją; bet vos tik jam mirus, urėdai perėjo į katalikų *) rankas, tuojau Vilniuje ir kitur ėmė persekioti kitviterius su užsidegimu. Veltui dissidentai apipylė savo skundais prieš jezuitus ir kitus kunigus 1603 m. pasiuntinių trobėsį; Zygmantas III, apjaukęs savo atvertinėje disunitų ir dissidentų, velyjo pavesti šalį netvarkai ir antpuolimui kaimynų, negu išklaušė jų teisų pasigudimų. Kada tad kilo maistas Zebrzydovskio, Janušas Radivilas ir liet. kalvyniški tūkstančiai stoji į jo tuntus, idant savo tikėjimui iškovoti atimtas laisves. Praloša pas Guzovo išblaskė jų viltis ir suteikė jezuitams dar išteisinames prieszastis persekiojimui kitviterių. Taip, Vilniuje gyveno jaunas italas Francus di Franco, kurs su tėvu iš Italijos pribuvo į Lenkiją ir Krokavoje perėjo į helvetiską tikėjimą. Sugrįžęs į Italiją ir nužiūrėtas erezijoje tapo įmestas kalėjiman su paprastais piktadėjais.

(Toliaus bus.)

H. IBSEN. ŠIAURĖS KARŽYGIAI

KETURIŲ VEIKSMŲ TRAGEDIJA.

IŠ RUSŲ, LENKŲ IR VOKIETŲ VERTIMŲ VERTE
K. PUIDA.TARNAS. Gunnar išėjo, surinkti kaimynus, nes
Kore rengias....JORDIS. Gerai, gerai — žinau. Eik sau!
(Tarnas išeina, į Dagną, kuri taip pat nori išeiti).
Kur eini?DAGNA. Einu, kad nesutikčiau su Sygurd. Tur-
but viskas tuo užsibaigs, kad mudviejų išsiskirti rei-
kės — aš taip spėjau. Sutikti jį dabar, ne, ne, nega-
liu! (Išeina po kairės).JORDIS (žiūri į ją, valandėlę tyli). Ir ją no-
rėjau.... (užbaigia mintį pažvelgdama į lanką).
Mažas tas butų buvęs kerštas — tas smugis geriau
pataikė! Hm — sunku yra mirti; bet kartais dar
sunkiau bėgti gyventi. (Viduriu kambario įeina Sy-
gurd).JORDIS. Turbut Gunnaro įiešai. Sėskis. Jis
tuoj ateis. (Nor išeiti).SYGURD. Ne, lik čia! Greičiau tavęs įieškau,
negu jo.

JORDIS. Manęs?

SYGURD. Ir džiaugiuosi, vieną tavę rasdamas.

JORDIS. Jeigu ateini pasitęsioti iš manęs, tai
spėjau, kad nieko nekenktų, jeigu kambarys būtų pil-
nas žmonių.SYGURD. Labai gerai žinau, ką tu apie mane
manai.JORDIS (karčiai). Gal neteisingai sprendžiu?
.... Ne, ne! Sygurd, tu užnuodinau visą mano gy-
venimą! Atmink savo nepadorų prigavinimą! Tu at-
vykai į mano kambarį ir nudaviai mane mylės, o
patsi dvasioje juokaisi iš manęs. Pastumei mane
į Gunnaro glėbį — jam aš dar vis tikau, — o tu iš-
keliajai su savo mylimąja.SYGURD. Ne vieną dalyką gali atlikti žmogaus
valia, bet didžiulis žygius valdo likimas. — Lygiai
taip ir su mumis buvo.JORDIS. Teisybė — piktosios Normos valdo
pasaulį: bet mažia jį jėga, kol neatras sau pagelbi-
ninkų mūmų. Laimė priguli tam, kuris pakaktinai
atras savyje jėgą stoti kovon su Normomis. — Aš
tą ir noriu dabar padaryti.

SYGURD. Nesuprantu tavęs.

JORDIS. Noriu suliginti savo jėgas su tuo,
su tuo, kurių normos mane valdo. — Bet ne žodžio
daugiau apie tą! Dar daug ką šiandien turiu pa-
daryti. (Sėda prie stalo).SYGURD (valandėlę patylėjęs). Gerą ginklą pa-
dirbai Gunnarui.JORDIS (liūdnam įsypdamasi). Ne Gunnarui,
bet prieš tave.

SYGURD. Tai vis viena.

JORDIS. Galbut; nes jeigu galėsiu ginčytis su
Normomis, tu ir Gunnar vėliau ar anksčiau. —
(Nutyla, atsiėmęs peilį iš stalo, žiūri įsypdamasi
į Sygurdą ir pakreipęs balsą kalba). Žinai, kas su
manim kartais būna? — Dažnai džiaugiuosi įsivei-
dinama linksmybių paveikslus. Tuomet sėdžiu čia,
užmerktomis akimis ir manau: „Dabar atvyks Sy-
gurd Stipras. Ugnim ir kardui noru kęsti man
ir mano vyrui. Visi Gunnaro žmonės žuvo, liko
tikai jis ir aš. Jau padega stogas“. „Viena vily-
ta — šaukia Gunnar — viena vienintelė vilyčia gali
mudu išgelbėti“ — bet lankrysių nutrukęs. „Jordis,
nukirpk vieną kasą ir nuvyk lankryšį — gyvastis
pauojie!“ Bet aš juokiuosi — „Sudegim, tai su-
degim. Gyvastis man plaukų saujos neverta!“SYGURD. Stebėtiną galybę turi tavo žodžiai!
(Arinaisi).JORDIS (šaltai žiūri į jį). Tu nori šale! manęs
atsisėsti?SYGURD. Manai, kad aš tavęs dvasioje neken-
čiu? — Jordis, kalbavosi paskutinį kartą. Mano šir-
dyje kažkas užsislėpė, kas eđa, ir graužia mane,
dieną ir naktį ir aš negaliu nepasiskęsti išskliauti.
Turi geriau mane pažinti.

JORDIS. Ko nori?

SYGURD. Paseksiui tau vieną sągą.

JORDIS. Ar liudną?

SYGURD. Liudną, kaip pats gyvenimas.

JORDIS (karčiai). Lyg kad žinai, kad gyveni-
liudnas.

SYGURD. Spręsk, kuomet savo sągą užbaigsiu.

JORDIS. Tai pasakok; tuo tarpu dirbsiu. (Sy-
gas sėdasi ant suolo po dešinės pusės Jordiso).SYGURD. Vieną kartą buvo du jaunu karžygių,
nuo iškeltiavo iš Norvegijos, turtų ir garbės
rodami; prisizadėjo vienas antram būti draugais
ipriai vienas kito laikėsi, neveždint, kur buvo
ke.JORDIS. Ir tuodu jaunu karžygių vadinosi:
Jord ir Gunnar?

SYGURD. Na, galiva juodu ir taip pavadinti.

JORDIS. Gale laimingai nuvyko į Islandiją. Ten buvo
apsigyvenęs senas vadas, kuris atvyko iš Nor-
vegi karaliaus Haraldo laikuose. Dvi daili mer-
buvo jo namuose. Viena jiedvių, senio auk-
buvo dailiausia; ji buvo protinga ir stiprios
jos. Karžygiai kalbėjo tarp savęs apie ją ir
pažino, kad ne vienas jiedvių niekuomet ne-
dailės nei mergaitės. Taip jiedviem rodėsi.JORDIS (atidžiai). Abiedviem? — Ar nori ty-
si manęs?SYGURD. Gunnar manė apie ją dieną ir naktį,
pat ir Sygurd. Bet abudu tylėjo; ji gi nieku
rodė, kad Gunnar jai patiktų; užtai aišku buvo,
Sygurdai nebuvo prielanki.

JORDIS (sunkiai alsuodama). Toliau — mel-

SYGURD. Neveždint į tą Sygurd, vis dažniau
žinau manė apie ją; bet niekas to nežinojo.JORDIS. Viena vakarą, vaisyų metą, atsitiko, kad ta
mergaitė prisiekė, kad tik tas pavalds ją
kas nuveiks taji žygi, kurį ji nurodys. Smar-
lakė nudžiugusi Sygurdą širdis, nes jautė sa-
vę žygiui atlikti; bet Gunnar pasisaukė
ir pažino savo meilę — Sygurd apie savo
meilę tylėjo. Sygurd! Sygurd! (Su-
g.) O soga — ar tik teisinga?

SYGURD. Taip. Vienas mudviejų turėjo užsi-

leisti; Gunnar buvo mano draugas — negalėjau ki-

taip pasielgti. Stai, kaip tu tapai Gunnaro žmona,
o aš paėmiau kitą mergaitę.

JORDIS. Ir pamylėjai ją.

SYGURD. Išsimokinau ją gaudoti; bet Sygurd
mylėjo tik vieną moteriškę, o ta moteriškė nemėgo
jo nuo pat pasipazinimo dienos. (Atsikelia). Tuo
baigiasi mano soga. Dabar išsiskirsiva. Lik sveika,
Gunnaro žmona, — jau niekuomet nesimatsiva.JORDIS (pašoka). Ne, palauk! Bėda mudviem
abiem! Sygurd, ką padariai!

SYGURD (sumišęs). Aš? Kas tau?

JORDIS. Ir tą viską dabar man sakai? Bet
ne — tai, tas negali būti. Tai neteisybė!SYGURD. Tai paskutinis mudviejų pasikalbėji-
mas. Kiekvienas mano žodis — teisybė. Turėjai
švelniau apie mane manyti — dėlto priverstas bu-
vau kalbėti.JORDIS (sukeičia rankas ir tylėdama žiūri į jį).
Mylėjai.... mylėjai tu mane tu! (Staiga prieina
prie jo). Netikiu tavim! (Žiūri į jį sumišusiomis
akimis, sušunka begaliniai susopėjusi). Taip, tas
teisybė.... bėda mudviem abiem. (Uždengia veidą
rankomis ir nusisuka).

SYGURD (išsiganęs). Jordis!

JORDIS (tyliai, kovodama su verkimu ir juoku).
Nesirupink manim. Aš tik norėjau pasakyti....
(Deda ranką ant jo peties). Sygurdai, tavo soga
dar neužbaigta. — Ta prakilni mergaitė, apie kurią
kalbėjai.... mylėjo tave!

SYGURD (atsitremdamas). Tu!

JORDIS (susivaldžius). Taip, Sygurdai, mylė-
jau tave; dabar tu suprantu. Sakiai, kad galėjau si
žodžių ir nemalonai su tavim elgiausi. Ką gi geres-
nio gali mergaitė padaryti? Juk negalėjau atvrai-
tau savo meilę parodyti. Tuomet nebūčiau tavęs
verta buvusi. Tu visuomet buvai man prakilniau-
siu tarp karžygių.... Ir matyti tave vyrų kitos!....
Tas suteiklavo njan tą kartą sopulį, kurio pati ne-
supradavau.SYGURD (sujudęs). Nelaimingomis kilpomis
apstatė Normos mudu abu.JORDIS. Tu pats tam kaltas; stipriai ir drą-
siai vyras privalo veikti! Kuomet pastaciau tą
sunkią sąlygą, išpildytą kurios turėjo mane gauti,
tikitai apie tave maniau, o tu, tu galėjai....!SYGURD. Žinojau Gunnaro kankynę; tikitai aš
ji išgydyti galėjau. Ką gi kito turėjau pasiskirti?
Bet jeigu.... būčiau žinojęs anuomet tą, ką dabar
žinau — nebūčiau atsakęs už save. Meilė tokia ga-
linga!JORDIS (greitai). Na, gerai, Sygurdai! Lik-
mo jėga skyrė mudu ilgus metus. Dabar mazgas
atnėgztas. Busimas laikas turi nuoskaudimus at-
lyginti.SYGURD (purtydamas galva). To niekuomet
nebus. Turiva vėl skirtis.JORDIS. Ne, neišsiskirsiva. Myliu tave, dabar
galitai tą išpažinti, nesigėdindama; mano meilė ne
žaislas, kaip silpnų minkštų mergaičių meilė! Kad
būčiau vyras — visomis Dvasiomis prisiekiu — ir
tuomet galėčiau lygiai taip tave mylėti, kaip dabar.
Jėgu reikia, Sygurdai! Meilė didžio žygio verta.
Abudu busiva laisvi, jeigu panorėsim, o tuomet vi-
kas atliks.

SYGURD. Laisvi? Ką tu nori pasakyti?

JORDIS. Kuo yra tau Dagna? Kuo ji buti
tau gali? Nieku daugiau tau, kaip Gunnar man —
mano dvasiai. Argi reikia gailėtis dviejų niekam ne-
reikalingų gyvasčių?....

SYGURD. Jordis! Jordis!

JORDIS. Na, tegul Gunnar lieka ščia, atleisk
Dagną, tegul važiuoja su tėvų į Islandiją — aš ei-
siu su tavim visur ginkluota ir šarvuota. (Sygurd
sujunda). Ne kaip tavo žmona noriu eiti su tavim;
nes prigulėjau Gunnarui ir gyva dar ta moteriškė,
kuri anuomet gyveno su tavim. Ne, Sygurdai, ne
kaipo tavo žmona —, bet kaipo viena anų stipriųjų
motery, kaipo viena Hildos seserų noriu eiti su ta-
vim, žadinti tave į kovą ir į didžiulį žygius, kad ta-
vo vardas toli už tėvynės ribų skambėtų! Kardams
tarsant busit prie tavo šono, andros metą, vikingų
jurių kelionėse noriu įstęsti drauge su tavo žmonė-
mis; o kuomet užgiedos tau drapą (laidotuvių gies-
mę), tuomet jės rauda teskelbie Sygurdą ir Jordis-
dos mirčių!SYGURD. Anuomet tas buvo skaisčiausiu ma-
no sapnu — dabar pėvelu. Gunnar ir Dagna stovi
tarp mudviejų ir kiekvienas jų turi teisę užimti savo
vietą. Gunnarui paaukojau jauną mano meilę —
jeigu pasiryzau nešti tas kančias, tai neveltui. O
Dagna, — tikėdama manim ir atsidavus, apledo
tėvynę ir gimines.... Niekuomet ji neprivalo pa-
tirti, kad jos prieglobstyje ilgėjaisi prie Jordis-
dos.JORDIS. Ir dėlto nori visą amžį junga vilkti?
Kam gi tinka tavo jėga, drąsumas ir visos dvasios
dovanos? Ar spėjai, kad manęs vertas yra likimas
sėdėti Gunnaro namuose? Ne, Sygurdai, tikėk ma-
nim, dar daugelis žygių laukia tokio vyro, kaip
tu!.... Eriks valdo Norvegiją — kilk prieš jį!
Ne įveikiama jėga pastatysime prieš jį, drąsiai ir
atkakliai kovosime; nepasilsėsime, kol neatsisėsi ant
Haraldo Dailiaplaukio sosto!SYGURD. Jordis! Jordis! Svajojau apie tą au-
dringos jaunybės metais; laikas užmirti apie tą....JORDIS (prakilniai). Normos nutarė, kad drau-
gę eiti turiva. Tai neatmainomas nutarimas. Da-
bar aiškiai matau mano gyvenimo pašaukimą: pra-
garsinti savo vardą po visą pasaulį! Stovėjai mano
akys kiekvieną dieną, kiekvieną valandą, kurią čia
pragyvenau. Norėjau išplėsti tave iš savo vėlės, bet
nestengiau! Tas dabar bereikalinga, nes žinau, kad
mane myli!SYGURD (nuoduotu žaizdū). Tai-gi — žinok:
Mylėjau tave. Tas jau praėjo. Anos dienos užmirs-
tos.JORDIS. Meluoji, Sygurdai! Žinau savo vertę,
jeigu kartą mane mylėjai, tai niekuomet to neužmir-
ši.

(Toliaus bus).

IŠ VISUR.

Portugalijoje, važiuojant atida-
rytoj karietoj iš Vilia Visosa į
Lissaboną, likosi nusėtas Portu-
galijos Karalius ir jo sunus
sosto įpėdinis. Karaliūni
pagarsino antrąjį sunų, kunigaikštį
Manuelį. Jis teipgi pašautas į
petį. Gyventojų mieste Oporto
apgarsino Portugalijos respubliką;
jie nenori pripažinti naujo kara-
liaus. Anglijos kariskasis laivynas
likosi pasijusts į Lissaboną. Tur-
but Anglija laukia Portugalijos
naminės karės.Persijoje, miestas Tabriz re-
voliucionių rankose. Europie-
čiai mieste gyvenanti ne drysta ant
gatvės pasirodyti. Jie kreipėsi į
maskoliškąjį konsulių melsdami at-
sistyti jų apgyimui kazokus. Kau-
kazo jeneral-gubernatorius atsiun-
tė moskališkus kareivius į Julfą,
kurie pasirengę užimti Persijos
miestą Tabriz, jeigu kareivių įsi-
kišimas pasirodytų reikalingu.Portugalijos sostinėje Lissa-
bonoj, ant gatvių buvo smarkus
susirėmimai policijos ir kariūnės
su keliančiais neprilankius randui
demonstracijas revoliucioniariais.
Daug žmonių iš abiejų pusių likosi
suzėstų. Arestavimai mieste nesil-
liauja. Tulą skaitli revoliucio-
nierių vadovų išsiuntė ant salos
Timor, pietinėje Azijoje.Atkako Berlynan Shantungo,
Chinuose, katalikiškasis vyskupas
Henningham. Vyskupas prana-
šauja Chinuose žmonių sukilimą
prieš mandžūriškąjį valdonų di-
nastiją. Dabartinė ceciorinė tie-
74 metų, o jai pasimirus, nėra dar
parinkto sosto įpėdinio. Chiniečiai
laukia teipgi karės tarp Japonijos
ir Amerikos.Pietinėje Amerikoje, respublikoj
Chili, atliko gyventojų suskaičymą.
Pasirodė, kad šioj, geriausiai su-
organizuotą ispaniską respubli-
kų, kurios gyventojai ir apšvietime
pralenkė kitas pietines Amerikos
ispaniskias respublikas, yra dabar
3350000 gyventojų.Garsusis Štjerijos vyskupas,
kardinolas Kopp, vienas iš smar-
kiausių Prūsų valdžios rasių,
turtintis didelę įtaką ir pas Vokie-
tijos ceciorų, ponų rumo susirinki-
me pakėlė protestą prieš randu su-
manymą priverstinai išpirkti žemę
nuo lenkų ir reikalavo, kad randas
tokį neįsitingą sumanymą atsi-
imty atgal. Kopp yra vienas iš
svarbesnių lenkų priešininkų, bet
ir jam mat jau rando sumanymas
pasirodo per daug neteisingu.Mieste Taszkente, Turkestane,
ginkluoti revoliucioniariai užpuolė
ant policijos pulkininko Auretskio
ir jį užmušė. Bet laike kovos at-
sirasdo kazokų dalis. Revoliucio-
nieriariai užmušė du kazokus, bet pats
pateko į kitų nagus.Londonė, 29 d. sausio likosi
per aukcioną parduota amerikoni-
ška vėlava Amerikos kariskio lai-
vo „Chesapeake“, patekusi anglijo-
namis 1813 metuose. Vėlavą
pirkto tik už \$4250 Vanderbiltio
agentas.31 d. sausio atsibuvo rinkimai
prezidento vidurinės Amerikos re-
spublikos Honduras. Prezidentu
išrinko jeneralą Miguel R. Davila,
o jo vietininku — jeneralą Dionisio
Guiterez.Essene likosi suareštuotas
vienas iš svarbesnių garsių Kruppo
kanolių dirbtuvių (Vokietijoje)
urėdinknas. Jis apkaltintas už
pardavinimą užrubežin planų naujų
Vokietijos kariskų valdžių dirbtū-
namų kanolių.Siaurinėje Norvegijoje, laponų
apgyventojų dalyj gyventojus pasie-
kė badas. Vėlhemina apskritij
žmonės suvalgė jau savo šunis ir
kates.Portugalijoje, teip kaip ir Ma-
skolijoje, valdžia vieną po kitam
uždarinėja laisvesnių paziurų laik-
raščius.Italijos randas išplatino po vi-
są kraštą atsiliepmus, persergėda-
mas ir atkalbinėdamas Italijos gy-
ventojus nuo išeivystės į Ameriką.Chinuose, Japonijoje ir Indijo-
je susitvėrė kompanija su 25 mi-
lijonais doliarų kapitalo. Ji pa-
rengs uždegimui reikalavimų plie-
no dirbtuves Japonijoje, Chinuose
ir Indijoje.Portugalijos sostinėje, Lissa-
bonoj, policija daro kratas gyven-
toj namuose ir kaip užtikrina, su-
sėkė revoliucionių ginklų dirbtū-
tų. Suareštavo čia daug žmonių,
suareštuotų skaitlinje yra ir keli
muitinės aficierai.Lenkijoje, mieste Lubline, suse-
kė moterių plėšikių organizaciją
ir suareštavo daug organizacijos
sanarių. Moterys tos užpuldinėjo
ant gatvių ir tuštino praeivių ki-
šenius.Mieste Algeciras, Ispanijoje,
likosi suareštuotas anarchistas Jose
Amador. Jis apkaltintas tame,
buk jis pasirengęs buvo nudėti Ispanijos
karalių.1906 metuose maskoliškasis
pačtas išmokėjo 820000 rublių už
registruotus laisukus po prapul-
dytus revoliucijos laike.Kaukazo plėšikai sugavo sunų
vieno Tifliso milijonieriaus Jusko-
šovo ir už jo paleidimą nuo tėvo
pareikalavo didelio išpirkimo.Persijoje, mieste Tabriz, vėl
buvo kruvini susirėmimai konstitu-
cionalistų su reakcionieriais. Su-
sirėmime 20 ypatų likosi užmušty.Maskolijos caras išleido pris-
kymą užtraukti vidurinę paskolą
163 milijonų rublių; matyt užru-
bežių bankininkai ne nori caro ran-
dui skolinti.West Seneca, N. Y. Darbai
eina čia prastai, daug darbininkų
neturi darbo, ypač ateiviai ir jų
šeimynos didelį vargą kenčia.
Mieste dabar yra apie 3000 netu-
rinčių darbo ateivių.

VIETINĖS ŽINIOS.

Juodoji ranka, arba teip ra-
dinamoji organizacija darbuojasi
Chicagoj tarp italijonų, iš kurių
ir susideda visa ta organizacija
Juodosios rankos snariai tiesiai
rašinėja laisukus pas turtingus
lietuvius ir reikalauja po kelis tuks-
tančius doliarų, o jeigu negauna,
tiesiai užmuša neklusančią ypatą.
Pereitos nedėlios dieną likosi Juo-
dosios rankos užmuštas gyvenantis
pn. 37 Gault str., italijonas Joe
Conchillo. Mirdamas, jis pasakė,
jog jį persėvė pažįstamas italijo-
nas, Scardino.Pereitą nedėlios dieną, ver-
dant pietus, apmirė nuomari gy-
venantis pn. 95 Blanche str. Augus-
ta Nepentek. Puldama ant žemės,
ji nuplėšė katilaitį su verdan-
čiu vandeniu ir jį išsiėjo į ant
kūtinės. Kadangi namieje dau-
giau nieko nebuvo tai nieks ir pa-
gelbėti negalėjo. Užtikio ją baisiai
nuplikytą ir nugabeno dar gyvą į
Sv. Elzbiotos ligonbutį.Sausio mėnesij Chicagoj pa-
simirė 3076 ypatos: 1707 vyriškiai
ir 1389 moterys. Daugiausiai mir-
čių, nes 570 buvo nuo plaučių už-
degimo. Pereitą gi sanvaitę pasi-
mirė 711 ypatų: 395 vyriškiai ir
316 moterų. Daugiausiai mirčių,
nes 139 buvo teipgi nuo plaučių
uždegimo.Pereitą sanvaitę Chicago miesto
viduryj, tarp Monroe, State ir Wa-
bash gatvių, siautė didelis gaisras,
kuris išnaikino kelias krautuves.
Nuostolių gaisro padarytus skaito
ant 2 milijonų doliarų su viršum.Chicagoj policija pradėjo
gautyti lošimo mašiną, teip vadi-
namas „Slot“ mašiną. Pradėjo
nuo siaurinės miesto dalies, kur su-
areštavo kelis salininkus ir cigarų
pardavinį savininkus. Jie turėjo
užstatyti kaucijos po 500 dol.Gyvenime savo motinos, pn.
98 Colorado ave. perėtos nedėlios
dieną persiėvė jaunas vaikas
John Mollet. Priežastis nusiovi-
mo buvo ta, kad jo sužieduotinė ne-
norėjo už jo tekėti ir keliauti su
juom į Colorado valstiją.

Redakcijos atsakymai.

Nesocialistui. Dėl reikalavimo
patalpinti žodis į žodį, rastelis ne-
tilps. Nė peikimais, nė gynimais
ypatų laikraščių neužsiima. Ro-
kundas su ypatomis reikia atlikti be
laikraščių tarpininkystės, nes laik-
raščių pareiga užimti tik viešais,
visuomenę apeinančiais dalykais.Korespondentui iš Puritan. Ko-
respondencijoj reikia viską aprašyti,
tuom tarpu Tamistos korespon-
dencijoj vis trūksta ir tai svarbiau-
sio. Ar inžinas suvažinėję lietu-
vi? Jeigu teip, tai kokio jo pra-
vardė. Kiti korespondencijoj ap-
rašyti dalykai visai privatiški ir ko-
kios laikraščiai nesikiša. Negali-
ma suprasti kokį susirėmimą gali
turėti namų rakandai su laikraščių
skaitymu. Pats tie rakandai gabi
apeiti tik tuos, kurie juos davė ir
tą, kuris juos priėmė. Skaityto-
jams tas mažiausiai gali rūpėti.Brooklynietui. Tauta yra tai
buris žmonių, kuriuos jungia kru-
voni vienokia praeitis, vienoki sie-
kiai, kartais viena kalba ir kilmė,
bet ne visada, nes, pavyksian,
šveicary arba belgų dalis kalba
prancziškai, bet jie savę laiko ne
prancuzais, tik šveicariais arba bel-
gais; lenkai vėl, nors gyvena
trijose viešpatystėse, bet tvėria
vieną tautą. Juos jungia visus
vienu praeitis ir vienoki ateities
siekliai. Tautą reikšia tas, ką dau-
gelyj vietų iš slaviško lietuvių va-
dina „narodu“.

PATAISYMAS.

No. 52 „Lietuvos“ straipsnyje
„Lietuvių padėjimas Vilniaus vys-
kupystėje“, per korektoriaus ne-
prižiūrą, tarp keliato smulkesnių
klaidų, įsiverbė viena labai svarbi
klaida, butent: išpausta: „... ku-
nigas Juozas Tumas, kurį iškilio-
hai visi laikė veidmainingu tu-
ri buti neveidmainingu“.Nėsa per šitą mūsų nepriežiū-
rą tapo autoriaus mintis išversta
visai išsiviskčia ir tokiu būdu skau-
diziai ir bereikalingai užgautu ku-
nigo J. Tumo ypatą, tai mūsų pa-
reiga yra šicionai pataisyti.KAME TEISYBES PAGELBA.
Bunant žmogum darbininku, iš-
einant iš darbo perkėrė mane šal-
tis ir tas teip pakirto mano svei-
katą, kad nieko veikti negalėjau.
Vaikščiojau pas vietinius ir drau-
gystės daktarą, bet tas ne tik ne-
gelbėjo, bet dar vis labiau nykau,
galva labai skaudėjo, ausys užė
ir sunkumas ant krutinės sunkino
alsavimą, o čion vėl vaikščiojant
skausmai visame kune ir snariuo-
se padarė mane kaip stulpą — nė
išsitiest negalėjau, net kvapą sun-
ku buvo atgauti. Mano daktarai
pripažino jau kad kataras pas ma-
ne perėjo į džiova, nes man
skrepliavimas įtikinęs juos tame.
Ant galo perskaičiau apgarsinimą
D-ro Collins Medical Instituto
New York'e ir aprasiau jam sa-
vo ligą. Apturėjau iš ten vaistu-
s ir suvartojus juos pagal duo-
tus padavymus netik visi kan-
kinimai ligos prapuoė, bet ir gaz-
dinimas džiova visai išnyko, o aš
pasilikau sveikas kaip tartum ne-
kad nesirgęs. Už tai turiu būti
dėkingas tam Institutui, nes jeigu
nė jo daktarai, tai be abejonės bu-
čiau jau po vėlėna buvęs. Dabar
esiu sveikas, dėkingas ir laimingas,
ir Collinso Instituto niekuome ne-
užmiršiu už sugrąžinimą man svei-
katos. Su guodone,
L. Razukas,
4092 Lancaster str.,
Philadelphia, Pa.

Draugysčių reikalai.

Viršininkai Centro Komiteto
„Aušros“ Dr-stės.Pirmsėdis — Dr. M. Želvinė,
1 Church Str., Plymouth, Pa.
Skr. susinė. — J. Šernas, 3252
S. Halsted Str., Chicago, Ill.
Finansų sekr. — K. Gugis, 4945
Justine str., Chicago, Ill.Kasierius — Dr. J. Šliupas, 1419
N. Main Ave., Scranton, Pa.SUSIRINKIMAS „APSVIE-
TOS“ DR-STES.Chicago, Ill. 9 d. Vasario, 1908
m. pirmą valandą po pietų atsišus
mėnesinis susirinkimas Moterų
dr-stės „Apšvieta“. Draugės ir
norinčios prisiraiyti, yra širdingai
kviečiamos atsilankyti. Nuo dabar
mūsų susirinkimai atsišbuva su iš-
dirbiniais. Todėl manome, kad
žingeidų būtų kiekvienai lietuvei
ar lietuvaitei susipažinti. Susirink-
imai atsišbuva žinomų vietų po
num. 869 — 33rd Place. Nuosir-
džiai kviečia
Komitetas.PASILINKSMINIMO VAKA-
RAS.

d. vasario šių metų Chicago University Settlement svetainėje, pu. 4630 Gross ave., arti 47-tos gatvės ir Ashland ave. Prasišėd 4 val. po pietų ir trauksis iki vėlam vakarui. Įėjimas 25 c. porai, tikietai galima gauti "Lietuvos" redakcijoje. Visi atsilankiusieji bus užgandinti vakaru. Visi lietuviai ir lietuvaitės sirdingai yra kviečiami atsilankyti.

Komitetas.

Pirmo kartu Chicagoj bus perstatyta operė

Kaminakrėtis ir Malunininkas
23 d. VASARIO, 8 val. vakare
West Side Auditorium
Taylor st. ir 80th ypat!

Tiketait: \$1.00, 75c. ir 50c. Gaunam: "Lietuvos" ir "Kataliko" redakcijoje; M. Tananavičia, 184 W. 18th st.; J. Bagdžius, 1149 So. Oakley ave.; P. Kaitis, 221 Wabasha avenue; "Zvaigždė", 4605 So. Ashland ave.; pas choristus ir kitas ypatas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo sesers Kazimieros Bubokaitės, Kauno gub., Šiaulių pav., Triškių par., Deksnikės kaimo, turiu pas ją labai svarbų reikalą; girdėjau, kad gyvenanti Chicagoje. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Kaz. Kinčus,
247 Green str.,
Schenectady, N. Y.

Pajieškau apsidėmimui merginos, 25 metų senumo ar ir senesnės, ar doros našlės. Turiu labai gerą darbą ir Washingtono valstijoje 160 akrų žemės arti miesto Cusick, Wash., labai smagi vieta ir derlinga žemė. Artesnėms žinioms norinti malonės kreiptis.

Box 259,
Grand Forks, B. C.

Pajieškau savo sesers Marijonos Stanevičiukės, po vyriui Čarnauskienės, Kauno gub., Raseinių pav., Eržvilko vol., Mikolų kaimo, pirmiau gyveno S. Omaha, Nebr. Išvažiavau į Lietuvą ir norėjau prieš išvažiavimą susizninti. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Elzbieta Stanevičiukė,
Box 7,
French Village, St. Clair Co., Ill.

Pajieškau savo tikros sesers Stanislovos Barauskaitės, penki metai kaip Amerikoje, pirmiau gyveno Clevelande, O., o paskui Chicagoje. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Kleopatra Barauskaitė,
341 Waldo str.,
Rumford Falls, Me.

Pajieškau savo tikro brolio Vinco Mozeišiaus ir Juozapo Petraičio, abudu Kauno gub., Raseinių pav., Gaurės miestelio, brolių 2 metai kaip Amerikoje, gyveno Chicago, Ill. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Vincas Mozeišius,
Box 236,
Aurora, Ill.

Pajieškau savo draugo Kazimiero Skorulio, Suvalkų gub., Vilkauskio miesto, jau 2 metai kaip Amerikoje, iš Belshill Scotland. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Motiejus Bakunas,
Box 17,
Cliffside Park, N. Y.

Pajieškau savo pusbrolio Francisiaus Sypailos, Suvalkų gub., Naumiesčio pv., Griskabudžio kaimo, 15 metų kaip Amerikoje; girdėjau kad gyvena Connecticut valstijoje, turiu labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

John Mockelinas,
Blackburn, Westmoreland Co. Pa.

Pajieškau savo pusbrolio Juozo Pelenio, Kauno gub., Raseinių pav., Kelmės par., Kuzokav kaimo. Trys metai atgal gyveno Chicagoje, Ill.; turiu labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Fr. Pelenis,
204 Hill Str.,
Waterbury, Conn.

Pajieškau Liudvika Labanausko Kauno gub., Raseinių pav., Skaudvilės par., Antinėkų kaimo. Turiu labai svarbų reikalą prie jo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Aleksandra Bilakis,
204 Hill str.,
Waterbury, Conn.

Pajieškau apsidėmimui vaikinų nuo 17 iki 29 metų amžiaus. Norintis atsiliepti teiksis prisijusti savo fotografiją tokiu adresu: Bie Nauloliu, 36 Theodore Street, Detroit, Mich.

Pajieškau savo pusesers Magdalenos Zalčios, Kauno gub., Raseinių pav., Neveržėnų vol. ir par. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozapas Miklašius,
Box 2,
Divide, Wis.

Pajieškau savo sesers sunaus Jono Reitenio, Kauno gub., Raseinių pav., Neveržėnų vol. ir par. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozapas Strumikis,
Box 174,
Coketon, W. Va.

Pajieškau savo vyro Antano Midvikio, 6 metai kaip Amerikoje, visą laiką išgyveno Brooklyn, N. Y., išėjo nuo manęs birželio mėnesyje ir paliko perkiatą vaikų. Paieina iš Kauno gub., Raseinių pav., Batakių par., augęs Vidukliškiuose, gyveno Eržvilko par., 10 metų kaip vedęs su Petronė Rinkike iš Skliausčių kaimo, Batakių par. Jis yra apie 30 metų amžiaus nemažai ugio, balto veido, ilga, laiba nosia, geltonais plaukais, mėlynomis akimis, nedideliais usais, truputį rauplėtas; moka biskį lenkiskai ir angliskai kalbėti. Jei kas apie jį atsižinos malonės duoti man žinią adresu:

Petronė Midvik,
115 North 5th str.,
Brooklyn, N. Y.

Pajieškau savo brolio Juozapo Gudonies, Vilniaus gub., Trakų pav., Valkininkų vol., Dargužių sod, 7 metai kaip Amerikoje, 27 metų senumo, pernai buvo Ma Niagara University, Niagara Falls. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

John Gudonis,
% A. Boryta,
Pattersonville, N. Y.

Pajieškau darbo prie kriaučių; mokinausi šio amato Rygoje ir porą mėnesių dirbau ir Amerikoje. Reikalaujantis gero darbininko malonės tuojau kreiptis adresu: 3071 Troop Street, Chicago.

Pajieškau savo pusbrolio Antano Urbano, Kauno gub., Šiaulių pav., Viekšnių par., Gudų sodas, ir Antano Guzausko iš Zalionės sod, turiu pas ją labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Stanislovas Orkus,
Box 51,
Clifford, Ill.

Pajieškau Tado Budrio, Kauno gub., Šiaulių pv., Siaduvos par., pirmiaus gyveno Braddocke, Pa.; paskui Donora ir Monessen, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jos. Adomaitis,
Box 45,
Wilson, Pa.

Pajieškau savo brolio Jurgio Morsalo ir draugo Raulo Sarpako, Suvalkų gub., abudu Gudelių par., Balboriskio gm., Staropolės pav., Navikų kaimo. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Victor Marshall,
Minersville, Pa.

Pajieškau savo brolio Kazimiero Jankuno, Kauno gub., Šiaulių pav., Saulėnų par., Pilvelių sod. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Bladas Jankunas,
337 River str.,
Aurora, Ill.

Pajieškau savo brolio Francisiaus Petraičio, Kauno gub., Raseinių pav., Jurbarko vol., Valuckių kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

D. A. Petrakis,
26 Ridge Ave.,
Bridgeport, Conn.

Pajieškau savo draugų Jono Ušinsko, Jono Ramanauko ir Stanislovo Skoltino, visi Kauno gub., Panevėžio pav., Kliovainių par., Monučių kaimo; turiu svarbų reikalą pas juos. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

S. Ivanauskas,
Box 548,
Minersville, Pa.

DYKAI!

Liko keli šimtai puikių kalendorių seninių ir kišeninių nuo skaitytųjų "Lietuvos", kuriuos su manėme išdalyti kitiems lietuviams. Todėl kiekvienas, kuris prisijusi mums savo pilną adresą, gaus šiuos abudu kalendorių dykai. Reikalaujami kalendorių adresuokite pas:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

VILNIAUS KALENDORIUS
1908 m. Turi puslapių 145, kainą su pristatymu 30 centų, gaunamas pas M.J. Damijonaitį, 3250 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Jono Gudaičio, pora metų atgal gyveno Springfielde, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

D. J. Bush,
L. B. 284,
Cle Elum, Wash.

Pajieškau Petro Maurenco, laikrodininko; jis gyveno pas mane, taisė laikrodžius ir paėmęs mano laikrodėlį, \$10.00 vertės taisyti išsikraustė nuo manęs nežinau kur, man jo nesugrąžinęs. Kas apie jį žinos, malonės man pranešti.

Jonas Vaivada,
58 W. 14th Pl.,
Chicago, Ill.

Merginos naudokitės! Gera proga merginai ar našlei apsigyventi, kuri turi apie \$500; neturi būti senesnė kaip 30 metų. Norinčios gero ir laimingo gyvenimo teiksis atsiųsti žinią adresu: L. Vaikinas, Box 4, St. Charles, Ill.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda puikus dviejoms luboms murinis namas, užimamas gerai išsidirbusia valgomų daiktų sankrova ir mėsos, turinčia apyvartos apie \$700.00 savaitę. Išlygos 3139 So. Halsted Str.

Parsiduoda labai prieinamai valgomų daiktų sankrova ir mėsos dėlei išvažiavimui į kitą miestą; parsiduoda drauge su arkliu, vežimu, ir visais vaizbos rakandais. Vieti gerai išdirbtai ir verta \$2000.00. Artesnėms žinioms reikia kreiptis adresu: M. N. 135 W. 18th Str., Chicago, Ill.

SALIUNAS CHAS. GEDMINO

Broliai Lietuviai, nepamirškite atsilankyti į mano naują vietą. Čion vieta yra smagi užteiti ir išsigerti. Užlaikau visokius kuopuikiausius gėrimus. Esu seniai tai reikalauju varau. Visokiuose reikaluose galiu jums, Tautiečiai patarnauti. Mano vieta yra trečioje duryje į rytus nuo senos vietos.

Chas. Gedminas,
808 E. Washington gatvė,
Springfield, Ill.
Tel. Ald. 3742 (9-11)

AUKOS "AUSROS" DR-STEL.

D. F. Eimaitis 25
K. Povilaitis 25
J. Tereila \$1.00
J. Penikas 50
A. Penikienė 50
V. Keneusis 50
T. Ratkevičia \$1.00
P. Strumbėkas 30
P. Rimkus 25
A. Tamašauskas 15
O. Girdžinauskaitė 10
P. Andriulis 50
A. Kundrota \$1.00
A. Kamaitienė 25

\$6.55

AUKOS KANKINIAMS.

Is Brockton, Mass. Ant vestuvių pas J. Smaliuką sudėjo skančios ypatos: J. Smaliukas, M. Smaliukienė, M. Jokavonis, K. Williams po \$1.00; J. Pocevičius po \$1.00; J. Garulis, K. Leudanskienė po 25 c.; viso \$5.00.

Is Seatonville, Ill. Aukavo skančios ypatos: J. Višniauskas \$1.00; P. Jonuska, St. Balčius, M. Kairys, po 50c.; A. Rutkauskas, J. Mockus, Vl. Kantautas, M. Kazlauskas, A. Santelis, M. Latukas, V. Kuizinas, P. Kuiziniolė, St. Butvitis, J. Jucius, N. Petrauskienė, V. Atkočiūnas, P. Gruzaukas, J. Andriejauskas po 25c.; J. Rupšlaukis 10c. Viso \$6.00. Puse yra skiriama revoliucijonieriams ir pusė kankiniams.

Tel. Main 1750. R. 8, 45 La

Sallė str.,
CHAS. Z. URNICH,
Išėjusiojo kaltenybių.
Mės vedame bylas ir įvykdome sutartis. Įsinaigijame visokias nelaimes, susidėjimus dėl kompanijų kaltės. Teisinga roda dykai visuomet.

Abu vna
W N

PASARGOS SKAITYTOJAMS.

1) Kada reikalauj permainyti adresą, dėl stulentiško laiško, visada paduok ir senąjį savo adresą. Jėgu pats gerai rašyti nemoki, tai adresą duok kiam, geriau mokančiam, parašyti.
2) Pinigus geriausia siųsti per Money Order arba registruotame laiške. Nedėk į laišką smulkių sidabrinių, ne aukinių pinigų, nes jie keliolaj kopetą praplė, išpūs ir prapūs. Geriau, vietoje smulkių, dėk patinčių markių už tą sumą. Pašto markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jei suma siekia \$1.00 ar daugiau, tai markių nesųskite, bet dėkite pinigų arba Money Order. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jėgu suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi būti visame sveikos, neupeilusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų markių neprimame. Markės priimate tiksl

3 San Francisco gatvė, Mexico City. yra gera tiems, kurie nori pinigų už-
4 Didysis pilactas, Mexico City. ėdyti, nes ji kaštuoja tikrai 35 c. q 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

